

Déli Hírlap

A bányási magyarság napilapja, mely a kora reggeli órákban jelenik meg a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével
Dr. VUCHEȚIC ENDRÉ
 vezetésével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
TIMIȘOARA
 I., Bratianu-tér 3.

A Timis-Torontal-i törvényszék időszaki lapok nyilvántartásában történt bejegyzés száma: 83 (Dos. No. 934/1938.) Telefon: 23—10.
Dr. VARNAY ELEMÉR
 felelős szerkesztő.

A magyar ifjuság nevelése

Minden időkben, de különösen a mai időben a jövőnek előre nem látható birodalmát olyan homályosság fedi, hogy az emberi gondolkodás visszahőköl a jövő sötétje előtt. És mégis csak a gondolkodás, a nevelés tudja megvilágítani a helyes utat, amelyeket az eljövendő népe elérheti majd a napsütéses tájakat.

Ma már a multak tanításai nem elegendők ahhoz, hogy helyes úton vezessük gyermekeinket, ma már olyan irányban vagyunk kénytelenek cselekedni, ahogyan azt még nem tettük. Új eszmék után kell igazodni, amelyeket az eljövendő új világ és szükséglet fog parancsolni.

Az eljövendő élet misósége benne van a jelen életben, de ha ifjainkat nem neveljük a közös érdek mérlegelésére, a misztikus lelki tulajdonságok helyes irányítására, a munka értékének megbecsülésére, melyek fontos tényezői lesznek az eljövendő idők alapjainak, akkor a mi társadalmi közösségünk civilizációja sajnálni fogja, hogy oly sokáig élt. Sokáig élt reménytelen a szívében, majdnem tetlenül, amely reménység a jövő látomásainak szuggesztív kifejezése, de nincs szükségszerű rokonságban a reális életfelfogással. Mindennek ellenére ezt a reménységet nem szabad elvetni, mert bizonyítja a mult, hogy ez a sajátos érzelm már sok nagy és hatalmas tettnek volt a mozgatója. Nem szabad a reményt elveszíteni, mert az emberi lélek inkább akar magának egy délibábos magyarázatot, mint semilyen magyarázatot.

Az élet mindnyájunknak egyéni érzéseinek edessé vagy keserűvé, e fölött kár okoskodni. De hogy érzelmeinket helyes irányba tereljük, ez már vitára, cselekvésre készítő ok. Olyan cselekvésre, amely egy társadalmi egységnek az alapjait veti meg és ez: a nevelés. Azok a lelki és fizikai tulajdonságok, amelyek a közösség és azon keresztül az egyén boldogságát képezik, csak akkor nevelhetők a közösségbe, amikor az embernek még egészséges viszonya van az élettel szemben, és ez a gyermekkor, az ifjuság. Ha közösségünket az egyenlőség, az erő, a jellem, az erkölcs és fegyelem szellemében kívánjuk megvalósítani, ezt csak olyan nevelési rendszerrel érhetjük el, amelyben minden ifju sajátos képességeivel hasznosíthatja magát. A nevelésnek egyik nagy erőforrása az, hogy ki tudja választani tanítványából a különböző képességeket és azokat abban az irányban kifejleszti. A rosszabb nevelés egyik oka, hogy a különböző tehetségekre egyenlő, vagy ugyanazon tanítási módot alkalmazza.

A nevelés szempontjából nem elég tehát az iskolai kézikönyvek tudásának felszippantása, mert könyveinket keresztül kevésbé ismerhetjük meg a világot, különösen ezt a mai modern világot, amelyben a technika és az ipar képezi az erőt és a vezérítő tömböt. Kevésbé ismerjük meg a most kibontakozó világot, melynek legnagyobb és legszebb szimbóluma a tényismeret minden téren és a kifogyhatatlan szorgalom. Törpe gondolat azt hinni, hogy az öngondolat és minden más hszontalan érzelm, vagy állítólagos tudás képes megteremteni a lelkiéletnek azt a csodálatos világát, amely mindig a legvégső érték-re törekszik.

Új társadalom megalapításához új nevelési rendszer szükséges, amely rendszer általánosságban beleneveli az ifjuságba a protekció mellőzését, az elméleti és technikai tudás feltétlen szükségét, a fegyelmet, az erkölcs és főleg a jellem igazi értékelését. Az ifjuság nevelésének iránya kell, hogy beoltsa lelkükbe a közösségi szellemet és érzékeltesse velük, hogy az érdekesportok sikerei, melyeknek ők is részesei, az ő saját sikerei is. Szükséges tudni minden közös-

ségi egyénnek, legyen az öreg vagy fiatal, ifju vagy leány, hogy egy egészségtelen közvélemény-nyel szemben nem lehet észszerűen kormányozni, de egy közvéleményt ki lehet nevelni és olyanná fejleszteni, amely legjobban megfelel az eljövendő társadalmi idők jellegének.

Tudni kell valamennyiünknek, de főleg ifjainknak, hogy egy nép, egy közösség sem érdemel jobb vezetőket, mint aminő ő maga, mert egy határozatlan közösség csak határozatlan egyéneket tud nevelni.

És tudni kell azt, hogy a nagy viszontagságok idején csak a közösség lelke, meggyőződése, annak alakító hajlama és reformáló képessége tudja megadni a vezetők vezérő erejét és tudását, szükséges tehát a közösségi lélek észbeli tehetségének, erkölcsének, fegyelmének, és főleg jellemének keresztény szellemben való nevelése.

A nevelés és csak a helyes nevelés az, amely a mélységes tudás szilárd sziklakövére támaszti az örök ellentmondásban hullámzó társadalmi egységeket, csak ez érleli meg és tárja fel azokat

a hatalmas erkölcsi erőket, amelyeknek tulajdoníthatók a jövő idők homályának eloszlatása. Lehetnek földindulások, jöhetnek vérengző viharok, leomolhatnak eszmék, melyek fentartották törvényeikkel a mostani társadalmi rendet, de bármennyű közösségi megmozdulás, vagy korlátozás, nem ér fel azokkal a lelki tulajdonságokkal és belső fegyelemmel, amelyeket csak a helyes nevelés adhat meg.

Közösségünk szellemi történetét váltakozva vihar vagy szélcsend, forró vagy lehült atmoszféra lengi körül, de a megfoghatatlan mult távlatából az ismeretlen jövő homályos birodalmáig, hatalmas lendülettel csak a nevelés emel föl bennünket, amely a közösségi lélek legszebb muzsikája, amely az érzések világának legnagyobb építője és amely az egység és nemzet erejének legnagyobb kidomborítója.

A nevelés nem a letűnő kor borzalmas világágésének gyűjtő tárháza, hanem az új éra magasbatoró, az emberi vélemények örjngő kavargása felett felszökkenő, reményekkel felített fényugár, amelyre föltekinteni, kutató ösztönt örökölni, ellentétes eszméket lehengerelni, hithűségünket megerősíteni, az emberi esz első nagy üzenete a jövő nagy és homályos birodalmába.

Variyi István

Pop Valer dr. tárgyalta a miniszterelnökkel

Pénteken folytatják a turnu-severini tárgyalásokat

Bucurestiből jelentik: A „Porunca Vremii” jelenti, hogy Pop Valer meghatalmazott miniszter, a Turnu-Severinben tárgyaló román bizottság elnöke a délelőtti folyamán a fővárosba érkezett.

Azonnal Gigurtu miniszterelnökhöz ment és mind neki, mind Manoiescu külügyminiszternek jelentést tett a tárgyalások állásáról.

Németország gyors román-magyar megegyezést óhajt — írja a Curentul

A Curentul című lap berlini tudósítása szerint, a román-magyar tárgyalásokhoz a német sajtó nem fűz megjegyzéseket és azt csak röviden említi meg. A németek a legnagyobb tartózkodást tanúsítják. Jólétesült körök szerint, Németország azt óhajtja, hogy a román-magyar megegyezés a lehető leggyorsabban valósuljon meg.

Hangoztatják Berlinben, hogy Teleki Mihály magyar földművelésügyi miniszter németországi utazása nincs összefüggésben a román-magyar tárgyalásokkal s csak Darré német birodalmi földművelésügyi miniszter magyarországi látogatásának viszonzása. A megbeszélések Németország és Magyarország között újabb gazdasági kapcsolatok létesítését fogják előreláthatóan eredményezni. A magyar minisztert Ribbentrop német külügyminiszter is fogadta, a kihallgatás azonban csak udvariassági jellegű volt, noha kétségtelen, hogy kicsértették nézeteiket Dél-keleturópara vonatkozólag is, de a most folyó tárgyalásokról nem volt szó.

A ROMÁN—MAGYAR MEGEYÉZÉS IDŐ KÉRDÉSE.

Dianu írja a Curentulban:

„Meg vagyunk győződve róla, hogy a román-magyar érdekek összeegyeztetése idő kérdése

és hogy ennek a szemszögnek a figyelembevételével el lehet kerülni a fölösleges surlódásokat, amint egyébként a románok mindenkor meg is mutatták, amikor türelemmel tárgyalták a magyar ügyeket. A sietség nagyon veszedelmes lehet a diplomáciai tárgyalásokban.”

Ákár kihirdetik hivatalosan is a magyarokkal való megegyezést, akár pedig a jóváhagyásig félhivatalos, bizalmas jellege lesz, — vagy ha ellenkezőleg, ennek a találkozóknak a lélektani előkészítése után kitűnik majd a szükségessége annak, hogy a későbbi kétoldali megegyezés útján kell haladni — tudni kell, hogy Románia lojális tárgyalófél, aki gondolt a nemzeti érdekeire, de ugyanakkor az is foglalkoztatja, hogy

megszüntesse a magyar légületlenségek forrását

és hogy ennek a célnak az érdekében minden szülteségesnek mutakozó jó gesztus megkapja az előzetes hozzájárulást.

A JÓSZOMSZÉDI VISZONY ROMANIA DELI ÉS NYUGATI SZOMSZÉDAINAK HASZNÁRA LEHET.

Bucurestiből jelentik: A román—magyar és román—bolgár tárgyalásokkal állandóan foglalkozik a fővárosi sajtó. Az Universul ezt írja:

Az egész világ tisztában van azzal, hogy valamennyiünk sorsa a most folyó óriási harcoktól van függővé téve.

Az egyik harcoló fél: eddigi győzelmeit, a másik: létét védi.

Ennek a harcnak kimenetele az összes népek életében gyökeres változásokat fog előidézni. Ebben mi is, mint az egész világ, kivesszük részünket, különösen ügyelve egységes, független, szabad nemzeti állami létünkre. Fájdalmas napokat élünk. Vannak fájdalmas és igazságtalanságok, amelyeket sohasem lehet feledni.

Nem illethetjük a tehetetlenség vádjával a népet és hadsereget, mert nem használt fegyvert.

Amikor majd az ítékezés szabad lesz, megállapítják a felelősséget. Kiderül majd, hogy a béke érdekében hozott áldozatnak lesz-e valami haszna a jövőben.

Most újabb súlyos problémák előtt állunk.

Nem mulandó nemzedékünkön van szó, de a román nemzeti öntudatról, amely állandó, mert évszázadok gyökerei vannak és egyedüli forrása nemzeti létünknek és állami életünknek.

Románok és szomszédaink között sohasem vetjük el a gyűlölködés magvát.

Bár ellenfelei voltunk a kommunizmusnak, kijelentettük, hogy nem érdekel, mi történik Szovjetországban, amennyiben a II. Internacionálé népünk lelkét igyekszik érinteni.

Bár tiltakozunk — írja többek között még az Universul — a magyar és bolgár revíziós törekvések ellen, sohasem helytelenítettük kormányainknak azt a törekvését, hogy jó szomszédi kapcsolatokat teremtsenek déli és nyugati szomszédainkkal. Elsők voltunk, akik a meggyezés és kölcsönös bizalom hasznát felismertük.

Megegyezést óhajtottunk szomszédainkkal, őszintén.

Elegendő eszköz kínálkozik erre anélkül, hogy arra lenne szükség, hogy továbbra is mi vérezzünk, bennünket érjen az ítéés és igazságtalanság.

Nem járhat egyoldalú haszonnal a szomszédok közötti megegyezés.

Ha elismerjük, hogy Romániának a jószomszédi viszonyból és jó megegyezésből haszna lehet, épp ennyire igaz, hogy ebből déli és nyugati szomszédainknak is épp ilyen, sőt nagyobb hasznuk lehet.

KÜZDENI KELL A „TÖRTÉNELMI VÉGTET-SZERKÜSÉG” ELLEN — ÍRJA A CURENTUL

Seicaru Pamfil írja a Curentulban: Megtekintettem most az 1917. évi harceztöket. 1917 augusztusában voltunk, mikor a marasesti offenzíva után a Putna forrása felé haladtunk. Semmi nem frissíti jobban a testet, mint a győzelem. Nem érezzük a fáradtságot, nő a bátorság és bizalom. A hegyeken túl Háromszék kezdődött. A katonai térképet vizsgáljuk és terveket szőttünk, hogy az ellenséges frontot áttörjük. Egyek voltunk a legénységgel, fiatalosan tréfálkoztunk.

A legénység hitt abban, hogy győzni fogunk.

A „történelmi végtetszerkesztés” hatalmát nem ismerjük. Győzelem, vagy vereség a bátorságtól függött. Ifjúságunk a Tiszától a Dnyeszterig fekvő Románia gondolatátói volt áthatva, fanatikusan hittünk eszmékben. Nem foglalkoztunk a „történelmi szükségszerűség” gyáva gondolatával.

Akkor — 1917 augusztus havában — spártaik voltak.

A spártaik halállal bíntették, akinek a pajzs kiessét kezéből. A nemzet lelke ugyanaz maradt, nem fogadja el most sem a „történelmi végtetszerkesztést”. Mi magunk kovacsoltuk történelmünket. A „történelmi végtetszerkesztés”-re való hivatkozás hazudik és félelmet és gyávaságot jelent.

TÉRKÉPALBUMOK A TÁRGYALÓASZTALON

Bucurestiből jelentik: A bizonyító anyag között, amely a Kárpátokon túli román jogokat védelmezi, helyet foglal az Erdélyi réprajzi helyzetét mutató német, olasz és magyar térképek albuma is.

Ezt az albumot a külügyminisztérium állította össze.

Manolescu Mihail külügyminiszter, nem pedig a propagandaminisztérium kezdeményezésére, mint egy román lapok tévesen állították.

ORAIÓVÁBAN FOLYNAK A ROMÁN—BOLGÁR TÁRGYALÁSOK

Bucurestiből jelentik: A Craiovában folyó román—bolgár tárgyalások kedden délelőtt 11 óra 20 percig tartottak, majd a két tárgyaló fél külön tanácskozára vonult vissza. Délután megérkeztek Bucurestiből Petroff Csomatroff bucaresti bolgár követ és Nadoff ezredes katonai at-tasé, akik Pomanoff bolgár kiküldöttel tárgyal-tak. Délután a két bizottság újból együtt tevékenykedett. Hivatalos jelentést a tegnapi tanácsko-zásokról nem adtak ki és szerdán reggel újból megkezdték bizalmas jellegű tanácskozáikat.

Volt nincs, vigye kánya..

Mi van és mi nincs Vichyben 1940 nyarán

Ha az ember manapság Vichybe jön, órák hosszat szaladgálhat, amíg egy kis helyet talál, ahol álomra hajthatja a fejét. A nagy hoteleket a minisztériumok és a központi hivatalok tartják megszállva, a kisebbek közül többet nagy iparvállalatok és párisi bankok bérelték ki s a többi szálló, fogadó, meg villa tele van a hivatalok és a vállalatok tisztviselőivel. Ami hely még akad, azt a menekültek lakják s Vichy törzsvendégei, akik évről-évre ellátogatnak ebbe a világ-híres gyógyfürdőbe, már csak nagy nehézségek árán jutnak szálláshoz.

Soha Vichynek ilyen idenye nem volt, mint ezen a nyáron. Itt az államfő: Petain tábornagy, itt a kormány, itt a diplomáciai kar és itt van mindenki, ki a mai Franciaországban számottevő tényező. A változott helyzet természetesen erősen megváltoztatta e fürdőváros külsejét. A pezsgő és eleven fürdőélettel párhuzamosan serény munka folyik s az ősz marsall személyes irányítása mellett nagy lendülettel halad az új Franciaország megteremtésének műve.

A tábornagy, akinek népszerűsége határtalan és akire az egész francia nemzet olyan tisztelettel néz föl, hogy azt szavakkal talán ki sem lehet fejezni, jóformán nem mutatkozik a nyilvánosság előtt. Kora reggeltől késő estig dolgozik abban a szerény palotában, amelyről a beavatatlan nem is hinné, hogy egy világbíródalom vezérének székhelye, ha nem látná előtte a dísz-őrséget, amint a jövő-menő előkelőségeknek tiszteleg.

A FRANCIÁK KORLATOZZAK IGÉNYEIKET

Egyébként Vichyn meglátszik az is, hogy Franciaország csak fegyverszünetet kötött ellenfeleivel s

a hadiállapot tulajdonképpen még nem ért véget. A légóltalmi intézkedések továbbra is érvényben vannak s a sötétség beálltával sejtelmes félmohály borul a városra.

Miként Franciaország egész területén, itt is nehézségek vannak a közellátás terén, amit a francia polgár ugyanolyan hősiességgel visel el, mint a milyen haláltmegvető bátorsággal állott ellen

A súlyos veszteség ellenére a francia nép nem veszítette el humorát

Az egyetlen, amiben nincsen hiány: a jókedv és a humor. A híres francia szellemesség nem változott s ami a legbámulatraméltóbb, a lapok a legsúlyosabb problémákat azok derűs oldaláról is tudják nézni, ami kétségkívül jó hatást gyakorol a közhangulatra kialakulására.

A rajzoló és a humorista előtt semmi sem szent. Még a legkomolyabb politikai problémákból is tréfát űznek. Tréfát, amelyet senki sem vesz zokon, vagy rossz néven. Valamelyik idekötött párisi napilapban láttam egy rajzot: Egy komoly apa nagy komolyan a következő szavakkal vonja felelősségre öklömnyi kisfiát:

— Jól tudod, hogy a hazugságok korszaka elmúlt; felelj tehát: ki ette meg a dohosortót?

Az időszaki politikai, gazdasági és társadalmi problémák tréfás alakban mind fölvonulnak az élclapok hasábjain. Példának a Ric et Rac legutóbbi számaiból a következőket vesszük:

A kép egy kis szálloda előtti uccarészletet ábrázol. Az ajtón ott lóg a „Megtelt” tábla. Egy négykézláb rajó fiatalember találkozik egy zárójelalakú hölgygel. A kép alatti szöveg a következő:

— Boesásson meg... de már két hete kutyaházban lakom...

— Nem tesz semmit: én már három hete függőgyban alszom.

Ehhez tudni kell, hogy a ma megszállott területűl jövő menekültek elárastóiták a délre eső vidékeket. Sehoh nem lehetett szálláshoz jutni s bizony sokan voltak, akik a szabad ég alatt, két fára akasztott függőgyban töltötték éjszakaikat.

Ezzel a témakörrel áll kapcsolatban az a tréfa is, mely egy autótulajdonos menekültet ábrázol, aki valahol az országot mentén eresztett gyökeret s nagyon elégedetlenül veszi tudomásul, hogy a menekültek már hazatérhetnek: — Pont most, — mondja, — amikor már a hajnalra is virágozik.

A fegyverszüneti szerződést megelőző és követő hetekben szünetelt a vasúti közlekedés,

a számban és felszerelésben egyaránt túlsúlyban levő ellenségnek.

A fogyasztás korlátozására vonatkozó rendelkezések már a háború első szakaszában, tehát az úgynevezett nyugati arcvonalon megindult német támadás előtt is életben voltak, azonban akkor még nem volt áruhiány; főleg nem akkora, mint most, amidőn Anglia blokádnál álltette volt szövetségését, aki erején túlmenően teljesítette a szövetségi szerződésben magára vállalt kötelezettségeit. Emlékszem, a kora tavasszal szellemes karikatúra jelent meg az egyik nagyon elterjedt párisi képeslapban. A rajz egy kedves öregurat ábrázolt, aki kedvenc csemegéjét, baba au rhum-ot, rendeli meg törzsbizájában s nagyon ostoba képet vág, amikor a kiszolgáló lány közli, hogy ezzel immár hetenként csak egyszer szolgálhat. A baba mazsolás kalács, a rhum pedig szesz ital.

— A hét három napján bor kivételével tilos a szeszital, a rákövetkező három napon nem adhatunk süteményt; tehát csak vasárnap szolgálhatunk baba au rhum-mal.

A viccet akkor nagyon szellemesnek találtuk s nem is gondoltunk arra, hogy az lesz a legkisebb gondunk, ha a jövőben nem kapjuk meg minden nap a rumos és mazsolás kalácsot.

Az emberek, akikről annak idején azt hittük, a véletekig el lesznek keseredve, ha nem kapják meg mindennapi aperítijüket, egyszerűen tudomásul veszik, hogy néha le kell mondaniok a tejről, a kávéról, a vajról, a cukorról, a benzínről, a kedvenc cigarettájukról, szivarjukról, sőt még a gyufájukról is. Mindenben akadozik az utánpótlás. Egészen különös, de így van: az ember például égő cigarettával nem mehet anélkül végig az uccán, hogy néhányan ne kérjenek tőle tüzet. A kávéházban hol kap tejes kávé, hol nem. Ilyenkor feketét iszik a vendég, de az is előfordul, hogy a pincér kijelenti: — Sajnálom, fekete sincsen, — s

az elképzelt vendégnek hársfateát ajánl. De akár van kávé, akár nincsen, cukrot nem adnak hozzá. A boldog kristálycukor-tulajdonosok stanciból szedik elő az édesítőt, hogy élvezhetővé tegyék a fekete, vagy barna nedűt.

Július közepe táján indultak meg ismét a vonatok. Ezt a nagy pillanatot a humorista olyképpen ábrázolja, hogy

csodálkozó szemű teheneket rajzol, amelyek vegyes érzelmeikkel bámulják a szemük előtt elguruló szerelvényt.

— Gyerekek — mondja az egyik — fogjatok meg; hazajáró lelket látok.

A tücsök és a hangya meséjének is új variációja támadt, mert senki sem jogosult arra, hogy többet fogyasszon, mint a másik és mindenkit megillet az élelmezési jegy. Ennek a legjobb a tücsök-mester örüli, aki élelmezési jegyét lobogtatva így szól a szorgalmas hangyához:

— Maga szorgalmasan gyűjtögetett, én meg énekletem. Most pedig táncoljunk.

A szöveg talán nem is olyan szellemes, mint maga a rajz és a célzás Chichery ama szavaira, hogy: „tudunk kell választani a tücsök könnyelműsége és a hangya előrelátása között”.

A humorista úgy véli: minden mindegy, mert mindenki egyaránt megkapja az élelmezési jegyét.

Hogy azután mit kap a jegy egyes szelvényeire, az más kérdés, ami egy másik karikatúrából is kiténik. A rajz egy fűszerkereskedést ábrázol. Miben sem különbözik a többitől. Az ajtaja és a kirakata ennek is tele van lakonikus közlésekkel, melyek ezt mondják: Kávé nincs, a vaj elfogyott, a tej elfogyott, nincs főzőola, nincs szappan és nincsen tojás.

A bejárat előtt mégis sorban állanak az emberek. A hosszú kígyó végére odaáll a háziaszony, aki látva a föliratokat, jogos aggodalommal teszi fel a groteszkül ható kérdést:

— Kis kosaramba hát, mit tesznek bele... Ime néhány szál a változatlan szellemességgel sziporkázó francia humor gazdag virágokertjéből. Ékes bizonyíték arra, hogy ennek a nagy nemzetnek a lelkét nem törhetik meg a leg-súlyosabb események sem.

Ternyecz László

Churchill még 1942-ben is háborút akar

A szomáli vereség az angol kormány bukását eredményezheti

A Rador hírszolgálati ügynökség jelentései

Londonból jelentik: Churchill angol miniszterelnök nyilatkozott a háborús helyzetről. A kormányelnök bejelentette, hogy Anglia eddigi vesztesége 92.000 személy, ezek között polgári egyének is vannak, valamint a fogságba esett katonák. Hangsúlyozta, hogy Anglia tovább folytatja a háborút egészen a győzelemig. Ebben a háborúban az egész brit nemzet részt vesz.

— Ez a háború — mondotta Churchill — kegyetlen lesz és hosszú ideig fog tartani.

Az angol kormány megtette a szükséges intézkedéseket azokra a harcokra vonatkozóan, amelyek 1941-42-ben fognak lezajla-

ni. Az út, amely előttünk áll, hosszú és nehéz, de Anglia el van határozva arra, hogy elérje a célját.

Közlése szerint Anglia továbbra is fenntartja a tengerzárlatot Németország és Olaszország ellen. Anglia egyedül áll szemben az ellenséggel, mivel azok az országok, amelyek mellette harcoltak, ma az ellenség megszállása alatt vannak. Franciaország kapitulálása révén Nagybritannia földközi-tengeri és közelkeleti helyzete súlyosra vált. Beszéde befejező részében megemlékezett azokról a tárgyalásokról, amelyek Anglia és az Egyesült Államok között vannak folyamatban.

Az angol miniszterelnök félrevezeti népét

Berlinből jelentik: A német sajtó Churchillnak tegnap az alsóházban elmondott beszédével foglalkozva megállapítja, hogy azt a félelem és az öndicséret jellemzi.

A Berliner Börsenzeitung szerint

a beszéd el akarja titkolni a súlyos és valószínűleg az angol nép előtt és Churchill valóságilag mesternek bizonyult ez alkalommal újra abban, hogy miként lehet bebizonyítani szövitégekkel a „feketéről” azt, hogy „fehér” Churchill annyira naiv és vakmerő, hogy Angliát ért csapásokat angol győzelemnek szeretné feltüntetni. Amíg a német léghaderő egységei elsötétítik Anglia égboltját — írja a német lap — és Brit-Szomáliából csúfosan el kell menekülnie az olasz főlény elől az angoloknak — az angol miniszterelnök olyan beszédet mond, mintha nem Anglia lenne az, amely közvetlen legyőzést előtt áll, hanem annak ellenségei

és azt meri állítani, hogy nem Anglia áll összeomlás előtt, hanem a tengely hatalmai. A tengely — írja a Börsenzeitung, — ma hatalmasabb, mint bármikor volt, hiszen ugyanakkor Anglia elvesztette minden pozícióját Európában, teljesen egyedül maradt és mindenütt könnyörögnie kell segítségért, sőt saját élő nemzeti testéből is adnia kell, hogy segítséget kaphasson.

A Deutsche Allgemeine Zeitung a Churchill beszéddel kapcsolatban azt írja, hogy Churchill Anglia megvédéséről beszél és inkább jövőbeni kilátásokat emleget az angol miniszterelnök, mert a múltból felhozott példák szomorúak lennének számára. Churchill szavaiból hiányzik a biztonság érzése és propaganda célból a két angolszász nép: az USA és Anglia közös érdekét hangoztatja. A Lokalanzeiger szerint mindig Németország volt a kezdeményező és hiába türelmetlenkedik az angol kormányelnök,

a német offenzíva akkor fog megkezdődni, mikor azt a Vezér elhatározza, hiszen annak idején a francia miniszterelnök is kijelentette, hogy a háború éveig tarthat és a győzelmes német hadsereg nyolc hét alatt legázolta ellenségeit. Churchill — írja a lap olyan hangon beszél, mintha egy nagy világbirodalom vezetője lenne, pedig valójában recseg-ropog ennek a birodalomnak minden eresztékje.

A Völkische Beobachter leszögezi, hogy két hatalmas tábornok közeledik csapatával az angol partok felé: az Ehség és az Idő tábornokai. Churchillék vakon rohannak a romlásba és még azt merik állítani, hogy Anglia ma erősebb, mint volt.

A POPOLO DI ROMA IRJA: „CHURCHILL: EZ AZ ÖREG POLITIKAI KOMEDIÁS AMERIKA SEGÍTSÉGÉVEL SZERETNE A HÁBORUT MEGNYERNI”

Rómából jelentik: A Popolo di Roma megállapítja, hogy Churchill beszéde egy újabb időleges injekció, hogy az angol nép lelkiületét igyekezzen megerősíteni. Churchill azonban most nem érte el célját, mert

A SVÁJCI SAJTÓ CHURCHILL BUKÁSÁRA SZÁMIT

Bernből jelentik: A svájci sajtó a szomáli angol vereséggel foglalkozva emlékeztet arra, hogy a norvégiai összeomlás és az angol expedíciós hadseregnek onnan történt kivonása Chamberlain bukását vonta maga után, így tehát nem valószínű, hogy a szomáli kudarc a Churchill kormány bukását eredményezheti.

A SZOMÁLI BENNSZÜLÖTTEK CSATLAKOZTAK AZ OLASZ HADSEREGHEZ

Rómából jelentik: A Stefani iroda közli „valahonnan Olaszországból” az olasz főhadiszállás 74-es számú jelentését, amely így hangzik:

A volt Brit-Szomáliában a lakosság igyekszik alávetni magát az olasz hatóságok rendelkezéseinek. A „Camel Corps”, valamint a Hill osztagok tagjai az olasz hadseregbe való felvételüket kérték.

Berberában három megrongált Blenheim típusú angol repülőgépet találtak, amelyek az olasz támadások alkalmával sérültek meg. Egy negyedik angol gép roncsait a Berberis-folyóban találták meg, egy ötödik gépre egy mezőn találtak rá. Az ellenség több kisebb etiopiai helység ellen bombatámadást hajtott végre. Ezek alkalmával egy asszony meghalt, öt férfi pedig megsebesült, az anyagi kár jelentéktelen. Mega közelében levő kisebb kórházban 2 beteg megsebesült a bombatámadások következtében, a Gelien levő kis kórházat ugyancsak találat érte, itt egy halott és öt sebesült áldozata van a bombatámadásnak. Az olasz vadászgépek lelőtték egy angol Blenheim rendszerű repülőgépet. Az olasz bombázók sikeres támadást hajtottak végre Málta ellen, ahol a légi támaszpontokat vették célba. Valamennyi olasz gép visszatért állomáshelyére, annak ellenére, hogy az ellenség erős tűz alá fogta az olasz gépmadarakat. Az ellenséges vadászgépek megtámadták az olasz gépeket, de az erős olasz ellenállás következtében elmenekültek. Lehetséges, hogy ez alkalommal egy angol gépet lelőtték az olasz egységek.

és a leglelkiesmeretlenebbül bevallja, hogy az angol blokádnak Európára kiéheztetésére irányul.

Németország közölte a veszélyes tengeri zónák fontos megjelöléseit

Berlinből jelentik: A német tengernagyi hivatal az Anglia ellen életbeléptetett teljes óstromzár alapján hivatalosan közli, hogy minden hajó saját felelősségére kerül azokba a veszélyes zónákba, melyeket alant megjelölnek és a német kormány minden felelősséget elhárít magától, ha ezekben a zónákban életveszélyes katasztrófák minden bizonnyal bekövetkeznek. A zónák kezdődnek az Északi szélesség 47 fok 30 perc és a nyugati hosszúság 2 fok 40 percnél az Atlanti Óceánon folytatódva az északi 45 fok és a nyugati 5-ik fokig. A vonal tovább megy az

északi 62 fok és a nyugati 3 foknál, míg a belga és francia kikötők mentén tér vissza kiinduló pontjára.

MEGINDULT A FORGALOM SPANYOL ORSZÁG ÉS AMERIKA KÖZÖTT

Bilbaóból jelentik: Az Aznar nevű spanyol tengerészeti társaság ma megindította a forgalmat Spanyolország és Amerika között. A Monte Berbera nevű 6000 tonnás hajó augusztus 26-án indul Buenos Airesba. Ez a forgalom a spanyol polgárháború kitérőre óta szünetelt.



Jelenet a Jelszó: Machin című filmből, mely nagy sikerrel fut a Capitol moziban.

Amikor Anglia ellenezte a Szuezi-csatornamegásását

Hogyan jutott a francia tőkével kiépített csatorna a brit világbirodalom birtokába? — Az olasz támadás a Szuezi-csatornát fenyegeti

Annak a méreteiben minden eddigi népek közötti összecsapást felülmúló háborúnak vészterhes felhői, amelyet egyedül Anglia és hasznosabb politikai zúdítottak az emberiség, egyre jobban a szigetország felett tornyosulnak.

A tengerzár, megsemmisítés, elsöprés, szét-darabolás, amelyek mind agyafúrt angol koponyákban születtek meg s amelyek kizárólag a hatásmában megerősödött Harmadik Birodalom ellen irányultak, sorra megfordulnak és fojtó erőikkel Angliát taszítják a megsemmisítés felé.

Amióta Olaszország beleavatkozott a háborúba, Anglia kénytelen volt a brit világgazdaság szempontjából annyira fontos földközi-tengeri utat is forgalmon kívül helyezni és hajóit a délafrikai

Anglia figyelme Szeze felé fordul

A múlt század derekát az angol-orosz antagonizmus töltötte ki. Anglia ugyanis egyre növekvő aggodalommal szemlélte az oroszok ázsiai térhódításait, mert tudta, hogy annak éle az angol birodalom kincseskamrája: India felé irányul. Oroszországnak régi vágya volt, hogy a világkereskedelemben bekapcsolódó melegvízi tengerhez jusson. Ezt a célt azonban csak az angol érdekek megsértésével érhetné el. Már-már háborúra került a sor a két hatalmas nemzet között, amikor az angol diplomácia ügyes sakkhúzással megmentette a helyzetet. Az egyre előnyomuló oroszok már Afganisztán határainál állottak, készen arra, hogy ezen az országon is át-gázoljanak és Indiának és Indiának vegyék az irányt. Az angoloknak sikerült Afganisztánt semleges területnek nyilvánítani, míg Beludzsisztánt angol fennhatóság alá helyezték. Ezen az oldalon tehát sikerült biztosítani Indiát minden meglepetéstől, így az angol diplomácia figyelme más, de Indiával szervesen összefüggő irányba terelődött.

Ebben az időben Anglia miniszterelnöke, D'Israel, más néven Beaconsfield volt. Az ő nevéhez fűződik a francia tőkével megásott Szuezi-csatorna megszerzése. A miniszterelnök India felé néző aggodó tekintete fennakadt a Földközi-tengert az Indiai-óceánnal összekötő Szuezi-csatorna kiásánál tervénél.

Elődje abba a súlyos hibába esett, hogy minden eszközzel igyekezett megakadályozni a terv kivitelét és hallani sem akart arról, hogy a csatornát valóban meg is ássák.

Ezt a súlyos hibát nehéz volt jóvátenni, de a felmerülő nehézségek D'Israelit nem riasztották vissza.

A Szuezi-csatornát Lesseps Ferdinand francia mérnök és diplomata ásatta meg, francia részvényesek pénzén. Ennek a kiváló szakembernek az érdeme, hogy tíz évi (1859—1869, megfeszített munka után átadhatták a csatornát a világforgalomnak. Lesseps Ferdinand neve Magyarországon is ismert, ő építette a pesti Margit-hidat és ő volt az elnöke annak az ugyancsak francia csatornaépítő társaságnak, amely a Panama-csatorna munkálatait 1879-ben megkezdte. A Szuezi-csatorna elkészült és 1869-ben világ-raszoló ünnepségek keretében adták át rendelkezésének. Ez az ünnepség felrázta az angol diplomáciát is. Mintegy adott jellel megkezdődtek a diplomáciai játékok és

az angolok agyafúrt módon igyekeztek, bár csak részben, de birtokosaivá válni ennek a csatornának, amely hetekkel megrövidítette az Indiához vezető tengeri utat.

Amint később látni fogjuk, az angol diplomácia olyan módszerekkel dolgozott, amelyek kiméletlenségükben és ravaszságban versenytárs nélkül álltak.

ANGOL-FRANCIA ÉRDEKELLENTEK

Ebben az időben kezdtek hozzá a franciák a gyarmatosításhoz. Eleinte óvatosak voltak és a múlt tapasztalatait okulva, igyekeztek elkerülni az angol diplomáciával való összejáratást. Az érdekek találkozása és az ebből születő ellentétek azonban elkerülhetetlenek voltak. A francia gyarmatosító politika talán sokkal nagyobb sikereket ért volna el, ha nem kerül szembe az angol érdekekkel. Már pedig a francia és az angol érdekek Egyiptomban kizárták egymást, mert

vizek felé irányítani. A napi jelentésekből kitűnik, hogy Olaszországnak egyik háborús főcélja a Szuezi-csatorna elzárása, illetve birtokbavétele. A természetűen gördülő afrikai olasz támadások, amelyek angol elismerés szerint is nagy területi foglalásokat eredményeznek, sejtetni engedik, hogy

ma már nemcsak Anglia földközi-tengeri útja forog veszélyben, hanem a fiatal olasz hadsereg a brit világbirodalom legfontosabb kapuját döngöti: a Szuezi-csatornát.

Nem érdektelen egy pillantást vetni arra a mód-szerre, ahogy az angolok megszerezték a franciák által megásott csatorna részvénybirtokbirték és ezáltal rátehető kezüket a világkereskedelmi út eme fontos kapujára.

amikor Franciaország Egyiptomot is gyarmatosítani akarta, egyszerre szembe találta magát D'Israelivel. Az angol miniszterelnök egyelőre türelmesen várakozott, de minden pillanatban készen állott a beavatkozásra. Ténylegesen ott és akkor lépett közbe, amikor a franciák legkevesebbé számítottak rá. A brit világbirodalom minden erejével a csatorna megszerzéséért dolgozott, ami érthető is, hiszen ezáltal az annyira feltett Indiához vezető út pontosan a felére csökkent, ami úgy gazdasági, mint — főképpen a most dúló háborúban — hadviselési szempontból is igen fontos.

Eppen ezért szemlélik Londonban nagy aggodalommal az olaszok afrikai térhódítását, mert ezek az olasz sikerek egyenesen az angol világbirodalom elevenébe vágnak.

Ha Anglia kénytelen lemondani a Szuezi-csatornán át vezető útvonalról, rövidesen törölheti a szemet India után, amelynek függetlenségi mozgalmát amúgysem igen tudja megakadályozni.

India népe tanult a múlt világháborúban, egyszer már becsapták, tehát másodszor már nagyon nehéz lenne vágóhídra vinni.

Anglia megelégedne azzal is, ha Indiát továbbra is megtarthatná, anélkül, hogy háborús segítséget vána tőle. Az angol-japán ellentétek, amelyek mindjobban kiéleződnek, már sejtetni engedik, hogy mi történik a Távol-Keleten. Ezenkívül nem szabad figyelmen kívül hagyni Oroszországot sem, amely tisztán látja azt, hogy ilyen alkalmat nem szabad elszalasztania,

most kijuthat azokhoz a melegvízi tenger-ekhez, amelyekhez a cárok, bármilyen erőfeszítéseket tettek is, nem tudtak kijutni.

Angliának annyi a baja, hogy szédülten kapkod ide-oda, India vezetőinek ígérget fűt-fát, de ezt az ígérget már nem bírja az oly nagyra tartott brit tekintéllyel alátámasztani és nem képes reális értékre beváltani.

D'Israel tudta azt, hogy ha meg akarja szerezni a Szuezi-csatornát, előbb Egyiptomot kell birtokba vennie.

Az események azonban úgy alakultak, hogy mégis előbb sikerült a csatornát megszereznie és csak azután helyezte a fáraók országát fennhatósága alá.

Ebben az időben Ismail khedive kormányozta Egyiptomot, aki igen erőskezű kormányzóinak bizonyult. Amilyen erélyes volt azonban az országvezetésben, éppen olyan tehetségtelennek bizonyult a pénzkezelésben. Egyszerűen

nem tudott a pénzzel bánni. Viruló és gazdag országát a mérhetetlen és okatlan költségekkel csakhamar anyagi romlásba döntötte. Az államkincstár már régen kiürült, az országnak nem volt pénze és már ott állott, hogy minden pénzforrása kiapadt. Egyedüli reménye még a birtokában levő csatornarészvényekben volt.

A tulajdonát képező részvények az összes részvények egyharmadát tették ki. Először francia pénzügyi körökkel kezdett tárgyalásokat. Részvényeit a párisi pénzpiacra akarta dobni,

D'ISRAELI MERÉSZ TETTE

Az angol diplomácia, élén D'Israelivel, ugrásra készen figyelt és szimatolt. Elérkezett az életbevágóan fontos pillanat, amikor az angol miniszterelnök a türelmes várakozás álláspontjáról a cselekvés terére lépett.

Nagyon jól tudta, hogy ha most nem cselekszik, Anglia örökre lemondhat a Szuezi-csatorna birtokbavételéről. Eppen ezért a parlament tudta és beleegyezése nélkül megváltotta a khedive birtokában lévő részvényeket országára szerezte.

Amikor az esetről az angol közvélemény is tudomást szerzett, nagy lelkesedéssel adta hozzájárulását, mert ekkor már mindenki tisztában volt a csatorna óriási fontosságával.

Igy lett Anglia főrésztvényese a francia tőkével megásott Szuezi-csatornának, hogy nem sokkal később egyedürává válják ennek a fontos tengeri útnak.

Még ebben az időben az egyiptomi állam-adóságok ellenőrzésére bizottságot alakítottak és ezt a bizottságot Faruk király éppen a napokban rendeletileg feloszlatta, úgy, hogy Egyiptom államadóságainak ellenőrzése Anglia kezébe csúszott át.

Franciaország elvesztette a játszmát és Anglia lett a csatorna egyedúra. Az Egyiptomban fellépő nyomor és éhínség, amely állandó beavatkozásra készítette Angliát, már-már a kezére játszotta a Nilus-menti országot, amit azonban ténylegesen a mai napig sem tudott megvalósítani, így megelégedett az angol fennhatóságnak Egyiptomra való kiterjesztésével.

1882-ben Anglia véglegesen megszállotta a Szuezi-csatornát, amely világtegereteket összekötő fekvésénél fogva az angol tengeri haderő erősségét képezi. Franciaország nem tehetett mást, mint tudomásul vette a befejezett ténny. Kérdés, hogy sikerül-e Angliának az olaszokkal szemben is diplomáciai fogásokkal eredményt elérni. Angliának most saját magának kell fegyvert ragadnia, hogy megállítsa a diadalmasan előnyomuló olaszokat.

Kovács György

CAPITOL mozi



JELSZÓ: MACHIN 1

Büniügyi film a mai időkből, tempó, érdekesítő és izgalmas jelenetekkel. — A főszerepekben: PAUL DAHLKE, HILDE WEISSNER

APOLLO mozi A KIGYÓ

Egy orvos története, akit egy rossz nő iránti szerelme lenyűgözött

LEGUJABB

Pop Valer dr. szerda éjjel Turnu-Severinbe érkezett

Hóry András megérkezését péntek estére várják

Turnu-Severin, augusztus 21. Pop Valer dr. meghatalmazott miniszter szerda este Turnu-Severinbe érkezett. Hóry András dr. megérkezése azonban csak péntekre várható és így a tárgyalásokat szombat reggel újra felveszik.

Brosu meghatalmazott miniszter az újságírókkal folytatott beszélgetés folyamán annak a magánvéleményének adott kifejezést, hogy

Turnu-Severinben csak elvi megállapodás lesz és végleges megegyezés már egy másik bizottság feladata tét képezi.

A két bizottság tagjai között a viszony egyre szívélyesebb, a bizottságok tagjai az étkezéseket közösen tartják, hol a Regele Carol II., hol a Zsófia hajón. Az estéket pedig úgy kedden, mint szerdán Herkules-fürdőn töltötték, ahová a két bizottság autóival rándultak ki. Turnu-Severinben gyakori eset, hogy a román küldöttségtagjai együtt sétálnak a magyar vezérkari tisztekkel.

Az újságírók csoportja egyre növekszik és a mai napon a legnagyobb finn lap, valamint egy kopenhágai dán és egy amszterdami holland lap küldötte ki munkatársait. Így a külföldi hírlapírók száma már nagyobb, mint a belföldi hírlapíróké.

B. Gy.

Olaszország nem akadályozza meg a semleges hajók átvonulását

Rómából jelentik: Az olasz kormány a következő jegyzéket intézte a tengeri kereskedelemmel foglalkozó semleges országokhoz:

Az olasz kormány június 15-iki jegyzékében közölte, hogy az Olaszország ellenségei által életléptetett tengerzár következtében kénytelen volt kijelenteni, hogy azok a kereskedelmi hajók, melyek ellenséges kikötők felé haladnak, az ellenséges parttól 30 mérföldre saját felelősségükkel haladhatnak és az olasz kormány minden felelősséget elhárít arra az esetre, ha semleges országok kereskedelmi hajói ezt a figyelmeztetést nem vennék tekintetbe. Az olasz kormány felhívja a semleges országok kormányainak figyelmét, hogy mindazok a területek, angol gyarmatok és országok, amelyekben angol csapatok tartózkodnak, mint például Egyiptom, állandó hadifüveti tereppé változtak. Ez vonatkozik főleg földközi-tengeri, vörös-tengeri angol tengerpartokra, az adeni öbölre, valamint az afrikai, egyiptomi és szudáni angol partokra.

Bármilyen hajó, amely ezekben a veszélyes zónákban halad, ki van téve annak, hogy vagy aknába ütközik, vagy más háborús eszközök által semmisül meg. Az olasz kormány, hogy elkerülje ennek eshetőségét, figyelmébe ajánlja a semleges országok kormányainak, tegyenek meg minden tőlük telhetőt, hogy hajóik ezeket a veszélyes körzeteket elkerüljék,

mert a maga részéről sem az elszenvetett károkról, sem pedig más természetű veszteségekről felelősséget nem vállal. Az olasz kormány a maga részéről nem akarja megakadályozni a semleges hajók áthaladását azokon a szorosokon, amelyek kötelező áthaladási útvonalat képeznek a hajók számára.

(Rador)

Pétain tábornagy nyilatkozata Franciaország ujjaépítéséről

Vichyből jelentik: Petain tábornagy amerikai újságíróknak adott nyilatkozatának, teljes izalmát fejezte ki Franciaország teljes ujjaépítése iránt. A francia hagyományok, a gazdasági erő és a nemzeti öntudat visszaadja Franciaországot önmagának — mondotta Petain.

A „VICHYI EMBEREK”

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda köz-

li: A francia rádióleadóállomás szerdán tiltakozott a „vichyi emberek” kifejezés ellen, amelyet Churchill angol miniszterelnök legutóbbi beszédében használt. Francia körök az angol kormányelnöknek ezt a kifejezést felháborodással fogadták. Hangsúlyozták, hogy a francia fegyverletétel azért következett be, mert Churchill 2 millió katonájából csak igen csekély hányadot küldött a frontra és az angol légihaderőnek is mindössze egy tizede harcolt.

A Vörös tengeren át vezető ut elzárul az angolok elől

Szófiából jelentik: A bolgár sajtó óriási jelentőséget tulajdonít az olaszok szomáli győzelemének, amelynek a bolgár lapok szerint igen nagy visszahatása lesz az arabok világában.

Az angol keerskedelem 72 százaléka a Vörös tengeren keresztül bonyolódott le. s most ennek a forgalomnak más útra kell terelődnie.

Belgrádból jelentik: A Vreme című lap az olaszok szomáli győzelmével kapcsolatban hangsúlyozza, hogy ennek következménye az, hogy az olaszok kezükbe kapták a Vörös-tenger kulcsát és ezzel

közvetlen befolyást az Indiai Óceánra. Kiemelik a lapok, hogy az angolok a tropikus hőmérsékletre szokott ázsiai és afrikai bennszülöttekkel harcoltak, míg az olasz egységek nagy része európai katonákból állott.

Rómából jelentik: Az olasz sajtó igen nagy sikerrel számol be a hatalmas szomáli győzelemről és megállapítják, hogy az olasz haderők útját ereje két hét alatt kényszerítette az angolokat, hogy hanyatt-homlok meneküljenek, sőt Berbera kiürítésével nagy csomó fegyvert

és élelmiszert, municiót, élőállatot és foglyot is hátrahagyjanak.

Külföldről kapott tudósításaikban az olasz lapok megállapítják, hogy az olaszok győzelme igen nagy és mély benyomást keltett mindenütt és azzal a következménnyel jár Nagybritanniára, hogy presztízsük még jobban csökken az ázsiai és afrikai közvéleményben, mert

a gyarmatai kereskedelem legfőbb gócpontjavész el ezzel számukra.

A világháború egyik híres francia tábornok nyugdíjazása

Berlinből jelentik a svájci távirati iroda: Vichyből érkezett jelentés szerint Georges francia tábornokot, a francia vezérkar egyik tiszjét, nyugdíjazták. Georges tábornok 1875-ben született és a Marseilleben Sándor jügoszláv király ellen elkövetett merénylet alkalmával súlyosan megsebesült. A világháború idején Georges tábornok a francia keleti hadsereg egyik vezetője volt, akinek csapatai szállták meg annak idején Pireust.

A norvég király Amerikába menekül

Stockholmból jelentik: Oslóból érkezett hírek szerint Olaf norvég trónörökös Angliából rövidesen Amerikába utazik. Marta trónörökös nő már útban van az Ujvilág felé és Hamoro a Storting volt elnöke már Amerikában tartózkodik, hogy előkészítse Haakon király, a királyi család és a volt norvég kormány kiköltözését.

Szeptember 8-án szentelik püspökké Napholcz Pált, a nagyváradi-szatmári egyházmegeye új főpásztorát

Nagyváradról jelentik: Annak idején már megírtuk, hogy a nagyváradi-szatmári püspökség élére a Szentszék Napholcz Pál jezsuita atyát választotta püspökké.

A Szentszék választása után következő hitvallást és hűségsküvet a Szentszékkel szemben Napholcz Pál választott püspök Nagyboldogasszony vigiliáján, augusztus 14-én tette le Cassulo András bucurestii nuncius kezébe. A püspökszentelés és az egyházmegye tényleges vezetésének átvétele — a kanonikus birtokbavétel — szeptember 8-án, Kisboldogasszony napján lesz a nagyváradi székesegyházban. Az egyházmegye vezetésének tényleges átvétele Szatmáron szeptember 15-én lesz.

A püspökszentelést Cassulo András bucurestii pápai nuncius fogja végezni Pacha Agoston és Márton Áron megyéspüspök segítségével. A szentelés előkészítésére és a birtokbavételre Nagyváradon és Szatmáron, a két püspöki székhelyen minden intézkedést megtettek.

Két évre emelték a katonai szolgálat idejét Spanyolországban

Madridból jelentik: A hivatalos lap ma közli a kötelező katonai szolgálat módosításáról szóló törvényt.

A spanyol köztársaságban a katonai szolgálat ideje egy esztendő volt, míg most ezt két évre emelték fel.

Minden 24 éves spanyol ifju köteles katonai szolgálatot teljesíteni.

SCALA MOZI

Csütörtökön nagy premier

A SZIVEK MUZSIKÁJA

A főszerepekben



Szerdán utoljára:

A vörös ördögök

= HIREK =

MEGJELENIK:

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön hához való kézbesítéssel együtt magánosoknak havonta nyolcvan lei, negyedévre 230 lei, félévre 450 lei, egész évre 900 lei. Nyugdíjasoknak hához való kézbesítéssel együtt havonta hetven lei, negyedévre 200 lei, félévre 400 lei, egész évre 800 lei. Magyarországon havonta 4 pengő, negyedévre 12 pengő, félévre 22 pengő és egész évre 40 pengő.

Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

TELEFON:

23-10 és este 10 óra után: 28-15.

Rokonszenves érdeklődés

A napokban történt, hogy nagy csomaggal a hónom alatt igyekeztem hazafelé. Ruhának való szövett volt benne. Szerencsénem meg is érkeztem a mi utcánkba. Itt azonban már nem lehetett olyan könnyen előrehaladni. Egyik távolabbi szomszédom, a kivel még alig beszéltem két-három szót, megállított:

— Mit csinál még drága jó uram? Látom egészen jó dolga van. Boldog az, aki csomaggal a hóna alatt mehet haza ezekben a nehéz időkben.

Ráhagyta, hogy az ember igazán boldog. De nem szabadultam olyan könnyen.

— Aztán drága volt az, amit vett? Mit is vett? No lám, nem is mondta meg nekem, hagyja, hogy én itt találgassak.

Mikor elmondta, hogy ruhának való szövett van a csomagban, felderült az arca.

— A, nekem is kellene ruhának való szövett, mutassa csak. És ezzel minden tiltakozásom ellenére kibontotta a csomagot, megtapogatta a szövettet és kijelentette, hogy izléstelen vagyok.

Ráhagyta és elköszönt a tőle. Alig tettem néhány lépést, hallom, hogy valaki a nevetem kiáltja. Az egyik ablakban könyöklő asszonyság volt. Azt mondta neki, hogy sétálni voltam.

— Sétálni és a karjába repült egy csomag, ugyehár? Hát az szép, hogy még mána is történnek csodák...

Azt mondtam neki, hogy hagyja békében a csodákat, meg az Istent. Itt is az lett a vége a dolognak, hogy kibontottam a csomagot. Az asszonyság el volt ragadtatva, hogy milyen jó izlésem van. Azalatt akart megbizni, hogy legközelebb én vegyek neki szövettet egy pongyolára. Ezt az ajánlatot szerényen visszautasítottam és továbbmentem.

A sarki bolt tulajdonosnője üzletének közepéből hadonászott.

— Vásároltunk, vásároltunk? Szép dolog, ha az ember vásárolhat...

Azután tanácsokkal látott el, hogy milyen legyen az új ruhám szabása és milyen nyakkendőt vegyek hozzá. Meg kellett mondanom, hol vettem az anyagot és erre kijelentette, hogy a fiának szintén ott fogja venni a télikabátának valót. Tudom, hogy most a bőrömből kellett volna kiugranom a boldogságtól, de amilyen udvariatlan vadóc vagyok, nem vettem észre a bököt.

Mikor másnap két leírt élesztőt vettem, azt sem kérdezte, hogy mit ebédeltünk. De mikor azt mondtam, hogy ugyanaz a szabó csinálta az új ruhámat, aki a leánya főlegénynek a télikabátját készítette, vége volt a neheztelésnek és a holnapi meg a tegnapi étrendet is el kellett mondanom. Ez már az igazi jókarat legőszintébb kifejezése nála. Azóta is boldog vagyok... (gebe)

— **A FŐUDVARNAGYI HIVATAL 77. SZÁMÚ JELENTÉSE.** Bucurestiből jelentik: Öfelsége a király augusztus 21-én kihallgatáson fogadta Gîgurtu Ion miniszterelnököt, Balan Nicolae gyulafehérvári és nagyzebeni püspököt, Erdély görög keleti metropolitáját, Alexandru Niculescu dr.-t Erdély görög katolikus metropolitáját, — mindketten királyi tanácsosok —, Leon Gh. pénzügyminisztert, Paiszallentengernagy szárnységet, tengerészeti és légügyi minisztert és Iacobovici Iosif hadosztálytábornok szárnységet.

— **ÖFELSÉGE A KIRÁLY HÁROM ROMÁN FŐPÁSZTORI KIRÁLYI TANÁCSOSÁ NEVEZETT KI** Bucurestiből jelentik: Öfelsége a király a kelt legmagasabb elhatározásával három új királyi tanácsost nevezett ki: Nicodim Munteanu, Románia görög keleti pátriárkája, Nicolae Balan, gyulafehérvári és szebeni püspök, Erdély görög keleti metropolitája és Niculescu Alexandru balázsfalvai görög katolikus metropolita személyében.

— **A helytartóság vezértitkár szabadságon.** Ciupe Gheorghe dr. királyi helytartósági vezértitkár szerdán pihenő szabadságra utazik. Néhány napot szülővárosában, Désen tölt, aztán pedig Buziásfürdőre utazik. Szeptember 1-én ismét visszatér hivatalába.

Megszavazták az USA-ban az általános hadkötelezettséget

Ellenőrzés alá veszik a hadipart

Washingtonból jelentik: A képviselőház hadügyi bizottsága elfogadta a kötelező katonai szolgálat bevezetéséről szóló törvényjavaslatot, amelynek értelmében az USA-ban minden 21—64 év közötti férfinak katonai szolgálatot kell teljesíteni. Marchall tábornok kijelentette a hadügyi költségvetés tárgyalása során, hogy

az amerikai kontinens megvédésére 4 millió emberre van szükség, akiket kellően ki kell képezni.

Északamerikának a Panama csatornáig terjedő részét 1 millió 200 ezer emberrel is megvédhetik.

Roosevelt elnök sajtóértekezleten nyilatkozott és eszerint az angolokkal

a támaszpontok átengedése ügyében folytatott tárgyalások rövidesen befejeződnek,

de arra nézve semmi határozat nem történt, hogy

Egy francia kommunista leütötte Trockij Leót

Mexikóból jelentik: Trockij Leó elleni merényletről a következő részleteket közlik: Egy Jaques Frank nevű francia kommunista idegen néven beférkőzött Trockij környezetébe és együtt ebédelt a volt szovjet-vezérel. Ebéd közben hátulról fejbévágta. Trockij sérülése oly súlyos, hogy nyomban kórházba kellett szállítani. A merénylet letartóztatták, aki azonban ellentállt és csak erőszakkal tudták megfékezni. Irásos vallomást adott, amelynek adatait most ellenőrzik a hatóságok. Az orvosok véleménye szerint Trockij állapotja súlyos.

Újabb jelentések szerint Trockij állapota nemcsak életveszélyes, hanem reménytelen.

Valószínűleg egy kalapáccsal ütötte le a merénylőt és koponyaalapi törésen kívül a jobb vállpercét és a térdcsontját is eltörte, mert még akkor is utanasajított a kalapáccsal, amikor Trockij az első ütéstől megtántorodva már a földön hevert. Most folynak a vizsgálatok abban az irányban, hogyan kerülhetett a merénylő abba az erődítményszerű lakásba, ahol Trockij tartózkodik.

— **HITLER NEMET KANCELLÁR ÜDVÖZLETE HORTHY KORMÁNYZÓHOZ.** Budapestről jelentik: Hitler kancellár Szent István ünnepére alkalmból táviratban fejezte ki szerencsekívánatait Horthy Miklós Magyarországi kormányzójának.

— **Az angolok újabb feltartóztatták a „Bucegi” hajót.** Bucurestiből jelentik: A román hajózási szolgálat igazgatósága úgy értesült, hogy a „Bucegi” hajót, amelyet az angol hatóságok Port Saidban húzamsabb időn keresztül visszatartottak és amelyet az elmúlt napokban szabadon engedtek, a Földközi-tengeren angol hadihajócsapattal ismét feltartóztatták és a haifai kikötőbe kísérték. Egyelőre még nem tudni, hogy a hajót miért tartóztatták fel és kísérték kikötőbe. A Bucegi fedélzetén jelentős mennyiségű áru van, amelyet Románia részére szállít.

— **Új román-bolgár áru és személyforgalmi díjszabás.** Bucurestiből jelentik: A minisztertanács jóváhagyta annak az új áru és személyforgalmi díjszabásnak első részét, amely Bulgária és Románia közötti viszonylatban lép életbe.

— **Nyolevanhárom visszaköltöző érkezett meg Beszarábiából.** Bucurestiből jelentik: A iaszi királyi helytartó jelentése szerint ma Beszarábiából 83 repatriált érkezett az ungheni határállomáson keresztül.

Igazolványképek, reprodukciók, amatóriumok, előhívások, másolások, stb.

Engel Endre

foto-stúdiójában

I. Piata Libertatii 4 sz. — Telefon: 34—30.

— **A helytartóság költségvetésének módosítása.** A köztisztviselők új inkadrálása következtében a temesi helytartóság tisztviselői karának fizetésére a mostani költségvetési esztendő hátralévő részére hat millió leiel többet kell fordítani, mint amennyit a költségvetésben előirányoztak. Ennek következtében a helytartósági költségvetést megváltoztatták és a személyzeti költségvetésre hat millió leiel többletet vettek föl. A módosított költségvetést jóváhagyás végett tegnapi terjesztették a belügyminisztérium elé.

amerikai torpedórombolókat adnak Nagy-Britanniának.

A kölcsönök bankjának vezérigazgatója, Gull tanácsos két új intézmény alapításáról számolt be a közgazdasági sajtó képviselőinek. Eszerint az USA-ban létesítenek egy fegyverkezési és egy hadipari tartalékokról gondoskodó intézményt. Ennek a két szervezetnek az amerikai kormány 5 millió dollárt bocsát rendelkezésére. A fegyverkezési tartalékokról gondoskodó szervezet célja a fegyverkezés meggyorsítása és

főként benzinnemnyiségek tartékolása a fontosabb stratégiai pontokon a repülőgépek számára

és e célból 50 millió dollár azonnali előleget folyósítottak a megalakuló intézmény számára. A második szervezet a hadipari tartalékokról történő gondoskodás hivatala a magánkézben levő ipart ellenőrző, irányítja és támogatja szükség esetén, azonban itt is a fősztyl a repülőgépgyártásra helyezik.

— **Újjászervezik a tanoncoktatást.** Bucurestiből jelentik: A Monitorul Oficial mai száma közli a tanoncoktatási törvény újalkotásáról szóló határozatot.

— **Egyházi kinevezések.** Pacha Agoston megyés püspök a szeminárium rektorává az ezen állásról visszalépett Unterweger Lothár dr. pápai kamarás helyébe Kerner József dr. kanonokot, általános püspöki helynököt, Schuler Antal dr. hittanárt a hittudományi főiskola tanárává és Zirenner Lőrinc dr. ujaradi káplánt a Banatia hittanárává nevezte ki.

— **Magános csillag című vers írója Kosztolányi István,** akinek számos költői szépségű írása jelent meg lapunkban. A vers alól az aláírás tegnapi számunkban tévedés folytán maradt el.

— **Kisérőlevelet kapnak a táviratilag behívott katonák.** Bucurestiből jelentik: A CFR kereskedelmi igazgatóság jóváhagyta, hogy újabb intézkedésig az állomások kísérőlevelet adjanak ki azon katonai összpontosításra rendelteknek, akiket táviratilag hívtak be. A táviratokat azonban láttamoztatni kell a helyi katonai helyőrséggel, vagy ennek hiányában a községi csendőrség láttamoztása is elegendő.

— **A Pasteur-intézet berendezése.** Megírtuk, hogy a temesvári Pasteur-intézet igazgatója, Morarianu Isaia dr. menekült csernovici orvost neveztek ki és hogy az intézet berendezése megkezdődött. Temesvár város kórházgondnok-sága a Pasteur-intézet berendezésének kiegészítésére most százezer leit szavazott meg.

— **A megszállott területen lévőknél vagyonkapcsolatainak ideiglenes rendezése.** Bucurestiből jelentik: Öfelsége törvényrendeletet írt alá, amely rendezi ideiglenes alapon, a megszállott területen maradt természetes és jogi személyek vagyonkapcsolatait Romániával.

Az első ebéd

— *Végzetlenül boldog vagyok férjeselem, hogy úgy ízlik neked már az első jöztöm. A mama mindig azt mondta, hogy két dolgot tudok kitűnően készíteni: a turóseszést és a piskótát.*
— *És ez melyik a kettő közül?*

— **Eddig 460 hidat állított helyre a németek Hollandiában.** Hallandiai, mint ismeretes, sűrű csatornahálózat szeli át. Az ország közlekedése nagyobbrészt a csatornákon bonyolódik le, amelyeket számtalan híd köt össze. A háború első napjaiban a holland katonai parancsnokság rendelkezése alá került a nagyobb részét felrobbantották s a csatornákat pedig elsüllyesztett hajókkal torlasztották el, hogy megakadályozzák a német csapatok bevonulását. Ez a kísérlet, mint tudjuk, nem vezetett eredményre, csupán azt érték el vele, hogy majdnem az egész ország közlekedése a lerombolt hidak és eltorlasztott csatornák miatt — megbénult. A megszálló német haderő parancsnoksága, — mint Berlinből jelentik — eddig 460 hidat állított helyre s ennek következtében az ország rendes közlekedése ismét helyreállt.

— **A helytartóság egészségügyi kiadásai.** Temes helytartóság a közegészségügyi felügyelőségnek betegnek kórházakba való szállítására 50.000, járványos betegségek eljótására 100.000 leit bocsátott rendelkezésére. A Temesvárot működtető gondozónői tanfolyam költségeire a királyi helytartóság 1.953.000 leit utalt ki.

— **Egészséges kutakat kapnak a falvak.** Temes tartomány területén számos olyan község van, amelyekben nincsen egészséges ivóvíz és a kutak elhanyagolt állapotban vannak. A helytartóság ezért elhatározta, hogy az egyes községekben fúrt kutakat létesít és ezek számát évről évre szaporítja. Ebben az esztendőben erre a célra 300 ezer leit fordítanak.

Takarékossági tizparancsolat

1. Dolgozzál és semmiféle munkát meg ne vess.
2. Elj beosztással.
3. Jegyezd kiadásaidat s vedd össze bevételeidet
4. Tartózkodj minden felesleges kiadástól.
5. Tégy félre (ha van miből!) nem várt kiadásokra.
6. Szerezz takarékbetétkönyvet.
7. Juttas másoknak is.
8. Szeresd otthonodat és törekedj családi házat szerezni.
9. Gondolj öreg napjaidra.
10. A takarékoság magyar kötelesség.

— **TITKOS KEZEK ROBBANÁST IDEZTEK ELŐ EGY AMERIKAI HADISZERGYÁRBAN.** Newyorkból jelentik: Az USA-beli Dryubanban egy hadiszergyárban, ahol új robbanóanyag előállításával kísérleteznek, nagy robbanás történt, mely számos emberéletet követelt áldozatul. Valószínű, hogy szabotázsról lehet szó.

— **Óriási tűzvész tombol egy equadori kikötőben.** Newyorkból jelentik: Az Equador állam-ban Manta kikötőjében hatalmas tűz keletkezett, mely többszáz lakóházat, a legnagyobb szállókat és banképületeket elhamvasztotta. Az áldozatok száma oly nagy, hogy azt még hozzávetőlegesen sem lehet megállapítani.

— **Szeptemer elején nyílik meg a velencei német—olasz művészeti kiállítás,** Berlinből jelentik: Hivatalos jelentés szerint az olasz és német film és művészi alkotások együttes kiállítása szeptember elseje és nyolcadika között nyílik meg Velencében. Ezen a film és művészeti kiállításon a két tengelyhatalom kívül még más hat nemzet képviselői is résztvesznek.

— **Svédország kilépett a Népszövetségből.** Stockholmból jelentik: Svédország szombaton hivatalosan közölte kilépését a Népszövetségből.

(—) **Adományok a szülőgöthon javára.** A magyar szülőgöthon és csecsemőgondozó javára a Magyar Népközüsségnél a következő újabb adományok folytak be: készpénzben M. L. 10.000 lei, természetben K. J. harminc méter vászon, M-egylet ezer leit érték vászon, R. részvénytársaság hetvenhárom méter vászon és hat frottir törülköző, M. J. egy vég vászon és hat törülköző. További adományokat úgy a Magyar Népközüsség iródjára a Magyar Házbán, mint pedig a Déli Hírlap kiadóhivatala elfogad.

(—) **Születések.** Az anyakönyvi hivatalban a következő születéseket jelentették be: Eberer Miklós földműves Katalin nevű leánya, Matean Ioan vasúti műszerész Liviú nevű fia és Schiopu Vasile földműves Vasile nevű fia.

Milyen üzletek áruai mentesülnek az 1 leies illeték alól

Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszter a kicsinyben fogyasztó közönség érdekeinek szemelött tartásával az 1 leies illeték megfizetésére alól, mindama élelmiszerüzletekben, kimerésekben, kicsinybeni áruk eladásával foglalkozó üzletekben eladott árukat felmentette, melyek vételára nem haladja meg a 10 leit. Nem esnek a kivétel alá a szesz italok, melyek fogyasztása után tenkintet nélkül azok ára, meg kell fizetni az 1 leies illetéket. Ez a mentesítés tekintettel arra, hogy a kisebb fogyasztásokat tartották szemelött, a könyvkereskedések, a fűszerüzletek, bazárok, pipereüzletek, percesek, péküzletek és korcsmák által kicsiben forgalomba hozott árukra vonatkozik.

Pártatlanságot és igazságosságot ígér az új csiki megyefőnök

Csikszeredáról jelentik: Drimba Iosif csikmegeyi alezredes-megyefőnököt más beosztás következtében tisztségétől felmentette a belügyminiszter és helyébe Bogdan Aurel ny. tábornok, közigazgatási vezérfelügyelőt nevezte ki. Az új megyefőnök már át is vette a székely megye irányítását.

A megyefőnökség hivatalos átadása előtt Kolumbán József dr. a Magyar Népközüsség csikmegeyi tagozati elnöke és Kovács Károly dr. képviselő felkeresték a távozó megyefőnököt s megköszönték, hogy hivatalos működése alatt mindenkor jóindulattal bírálta és intézte el az eléje kerülő ügyeket. Kolumbán dr. és Kovács dr. tisztelő látogatást tett Bogdan ny. tábornok-megyefőnöknel is. Az új megyefőnök ezalkalommal határozottan leszegzte, hogy

a magyarság hivatott vezetőivel keresni fogja az együttműködést s kikéri tanácsukat. Az eléje kerülő panaszokat, kéréseket és más ügyeket pártatlanul, az igazságosság jegyében fogja elintézni. Mindenkinek bármikor rendelkezésére áll.

A buza állandó drágulására való tekintettel újból kéri a liszt és a kenyér árának felülvizsgálását

Egy hét óta állapították meg Temesvárra bíró érvénnyel a liszt és kenyér mostani árait. A malmosok és pékek azóta ismételtén jártak a városkázán és elpanaszolták, hogy a búza naponta drágul és azért ismét időszzerűvé vált a liszt és a kenyér árának felülvizsgálása. A város közölte ezt a kívánságot a helytartóságon és ennek következménye volt az a megbeszélés, amely Ciupe Gheorghe dr. királyi helytartósági vezértitkár elnöklété mellett volt és amelyen a malmok és pékek képviselői is résztvettek. Megvizsgálták a piaci helyzetet és megállapították, hogy a búza vagononkinti ára ma már 81.000 lei, azonban ezen az áron nincsen ajánlat. A malmok képviselői hangsúlyozták, hogy csak úgy tudnak búzát kapni, ha 88.000—90.000 leit fizetnek érte vagononkint. Az értekezlet elhatározta, hogy a búzadrágulásra való tekintettel tíz naponkint felülvizsgálja a maximális árakat és ha annak szükségége mutatkozik, úgy az árelenőrző bizottság azokon változásokat eszközöl. Az árelenőrző bizottság ma délben tartandó ülésén dönt ar-

ról, hogy szükségesnek tartja-e az újabb áremelést a lisztnél és a kenyérnél. Addig a város részéről Warth Péter dr. alpolgármester és Loichita Eutim dr. gazdasági tanácsnok pontos értesítéseket szereznek a búza piaci áraitól és ennek alapján a pékek kenyérsütési árszámításáról.

A pékek később újból felkeresték Ciupe Gheorghe dr. királyi helytartósági vezértitkárt és különböző pékműhelyekben készült egységes kenyéret mutattak be. Az értekezlet résztvevői megizlették a kenyéret és azt jónak, ízletesnek találták. Ciupe Gheorghe dr. ismételtén kijelentette, hogy a pékeket kötelezi elegendő mennyiségű egységes kenyér sütésére és annak árát nem hajlandó emelni, mert különben a szegény emberek nem tudnak kenyéret vásárolni. Elvben nincsen ellene, hogy a fehér kenyér ára feljebb menjen, mert az fenyvizi élelmiszer és aki azt akar enni, fizesse meg, ha a búzaárak következtében annak árát újból emelik.

Cigányháboru az aszfalt szélén

vagy

A becsületes cigány csak a saját feleségét veri meg

Hangos veszekedés zavarta meg tegnap a belvárosi kórház betegének nyugalmát. A kórházépület sarkánál a járda szélén több cigányasszony és két-három cigányférfi ült a földön és jobb szorakozás híján veszekedtek.

— Te vagy az oka, hogy Sándor a rendőrségre került, — kiabálta az egyik cigányasszony és nagyokat köpködve pöfékelt a pipájából.

Az idősebb cigány, akinek a szemrehányás szólt, zsiros kalapjával hadonászva tiltakozott:

— En-e? A devia rugja meg, minék lop, ha ügyetlen... Mikor voltam én a rendőrségen?

A cigányasszony csak hümmögött erre a kérdésre, mire az öreg diadalmasan mondta tovább:

— Na látod?

Pillanatra csend támadt, de egy másik cigányasszony újból lármázni kezdett:

— Te voltál az, aki bízta! Ad! Aztán mikor baj lett belőle, akkor mindent ráentél!...

Az öreg most már elvesztette türelmét és éktelen káromkodás közepette felemelkedett helyéről:

— Te fogd be a szád, mert ha egyet-mást elmondok a Sándornak rólad, akkor te is ebbe a házba kerülés...

Az öreg cigány ezzel a kórházra mutatott, a melynek ablakai megteltek betegekkel, akik idegesen kiáltoztak a cigányok felé:

— Hallgassatok... csend legyen...

A cigányok azonban oda sem hederítettek, ha-

nem folytatták a vitakozást. Az öreg cigány haragjában már felemeit ököllel közeledett az egyik nagyszájú cigányasszony felé, amikor futólépésben megjelent egy kórházi szolga és rájuk rivalt:

— Most már elég legyen... ha veszekedni akartok menjetek másfelé...

Az öreg cigány ravasz pislogással a szolgára nézett és megkérdezte:

— Ki veszekedett?

— Még kérdezed? Olyan lármát csaptok, hogy a betegek nem tudnak pihenni.

— Mi nem veszekedtünk — hajtogatta a cigány — csak beszélgettünk...

— Ezért akartad megütni ezt a cigányasszonyt?

— mutatót a szolga a cigányasszonyra.

— Hogy én meg akartam verni ezt az asszonyt?

— csodálkozott a cigány és így folytatta:

— Megesküszök arra, amire akard, hogy nem akartam bántani... Hát hogy is verjem meg, hiszen nem a feleségem... Te nem tudod, hogy csak a feleséget lehet eltágnálni?... De hát, ha akard, elmehetünk innen...

Ezzel felkerekedtek és lassan továbbálltak.

A kórházi szolga nyugodtan visszament a kórházba és a lármára összecsendült kíváncsiak is szét-széledtek, amikor az öreg cigány fenyegető hangon rámondott a cigányasszonyra:

— Azért azt a pofont meg fogod kapni!...

(kafer)

Jókai Mór egykori szobalánya Temesvárott él nagy szegénységben

Már régebben feltűnt az uccánkban egy öregebb asszony. Sovány, beesett arcú, de a szeme élénkséget árul el, fűrgén mozog az uccán, mosolyog, ha lát valaki ismerőst és utána annál fűrgébben szedi a lábát. A ruhája kopottas, de mozgásában, megjelenésében van valami, ami elárulja, hogy ez az asszony valaha magasabb körökben mozoghatott. A napokban megszólítottam. Beszélgettem. Elmondta életét. Az elején nehezen értettük meg egymást. Mikor arra kértem, hogy meséljen valamit magáról, ijedten tiltakozott, hogy ő nem sikkasztott, mit gondolok róla? Félreéricsről volt szó, ezt sikerült tisztázni és nemskára ő is nevetett a „sikkasztás”. S. M.-né született Schulz Mária mesélni kezdett:

— Hát bizony — kezdte a beszélgetést — már a születésemkor sem voltam valami szerencsés. Zalánán születtem. Az apám meghalt, mielőtt a világra jöttem volna. Anyám nemskára követte. Nevelőszüleim jól bántak velem. Első házasságom szerencsétlen volt. Mikor az uramtól elváltam, Pestre kerültem. Több házban szolgáltam. Voltam szobalány Jókaiéknál is. Nagyon finom ember volt Jókai.

— A svábhegyi villájában volt szobalány?

— Ottan. Az öreggel egészen jól megfértem volna, csak a felesége nagyon házsártos volt. Emiatt el is mentem.

Keserőséggel emlékezik meg Jókai második feleségéről.

— Jókai szobáját is takarította?
— Azt is, én voltam a szobalány.
— És már nem emlékszik, hogy milyen volt?
— Sokra már nem emlékszem. Azt tudom, hogy Jókai a dolgozószobájában aludt. Nagyon csendes ember volt.

Faggatjuk, hogy beszéljen még a nagy álmódzóról, aki mindannyiunknak annyi szép órát szerzett. Erre elmondja, hogy nagy író volt, hogy gazdag ember volt, de nem tudott bánni a pénzzel. Többre már nem emlékszik.

Ezután más híres ember nevét említi: Abrányi Kornél zeneszerző. Mikor azt kérdezem tőle, hogy mire emlékszik Abrányival kapcsolatban, elmondja, hogy Abrányi egy kicsit hangos ember volt, nem olyan csendes, mint Jókai. De azért finom ember volt ő is.

— Sokat jártam színházba, cirkuszba abban az időben, nem úgy, mint most. Élveztem az életet. Mikor kitört a háború, Abbáziában voltam nevelőnő.

— Levegőváltás miatt jöttem Temesvárra. Azóta itt élek. Megházasodtam még egyszer, az uram huszonkilencben meghalt. Azóta alkalmi munkával keresem a kenyeremet. Szeretnék valamelyik szanatóriumban betegápolónő lenni. Nagyon bánt a nyomorúság. Már a házbért is alig tudom megfizetni. De azért nem keseredem el. Segíts magadon s Isten is megsegít. És ő még nem hagyott el...
(g. b.)

A MARIANUM

Az erdélyi szellem tüzhelyénél készül jövő feladataira az új magyar leánynemzedék. Beszélgetés dr. Gyöngyössy Auréliával igazgatónővérrel és Xántus János felügyelő-igazgatóval.

Mint két ölelő kar, úgy várja, hívja és zárja kebelére Erdély leányifjúságát 29 éve a Marianum. Nemcsak kolozsvári viszonylatban fogalom. Nemcsak ennek a városnak képéből, de az erdélyi magyar leánynevelés történetéből is kitörülhetetlen. A Marianum története, — ahogy nemrég elhunyt kiváló tanára: Rajka László dr. írja — „a béke története, sorsa a humanizmus sorsa.” De ezúttal az erdélyi magyar leányképzés úttörője.

Épületi stílusban évtizedekkel haladta meg korát, berendezésének szemkápráztató és minden higiéniai igényt, minden nevelési elgondolást megvalósító és kielégítő volta a nagy nyugati nevelőiskolákra emlékezteti a szemlélőt, laikust és hozzáértőt egyaránt.

Amikor dr. Hirschler József lelkében megfogant a gondolat, hogy Erdélyben leánynevelő intézet állít fel, akkor a leányiskoláztatás is „hóstiti” viszonyok között tengődött: messzemaradva a művelt nyugat mögött és annyira gyermekcipőben járt, hogy az egész akkori Magyarországnak egyetlen leánygimnáziuma volt! A Marianum tehát a második ilyenfokú iskola a magyarnyelvű magasabb leánynevelés terén! És hiába hordozott ezer más gondot a magyar társadalom, a növendékek serege özlött az új iskolába, úgyhogy a másik szárny is hamarosan kinő a földből és

a Marianum ma elemi, liceumi kereskedelmi és „továbbképző tanfolyam” iskolatípusokat magába ölelő intézet, amelynek fennállásában semmi féle zökkenés nem mutatkozott, bár iskolai típusai szinte folytonos változások mentek keresztül az államhivatelt alakulása szerint.

Először — 1922-ben — a polgári iskola szünt meg, azaz olvadt a leánygimnázium alsó tagozatába. Ez a leánygimnázium az erdélyi magyarságnak egyetlen nyilvánossági joggal bíró intézete volt ebben az időben. Ez a helyzet növelte a növendékek számát és előmozdította az intézet ezzel együttvaló fejlődését. Petres Kálmán, a gimnázium ekkori vezetője nagy odaadással vezette át az iskolának ezt a tagozatát a különböző és sűrűn változó, keresztléte tantervezeteken és 1924 óta dr. Gyöngyössy Auréliával iskolánővér látja el e területet munkakör sokirányú vezetésével. Vele beszélgetek az intézet multjáról.

A PAEDAGOGIUM

A tanítónevelőképző felállítását a főhatalomváltás után követtezték be a bölcsőjénél a kolozsvári állami tanítónevelő volt tanárai fáradoztak, akik között olyan nevelő személyiségeket találunk, mint Pálmay Lenke igazgatónő, Borbáth Lujza tanárnő, ma dr. Tavasz Sándor felesége. — Pálmay Lenke nevéhez fűződik a Marianum legmagasabb rangú tagozatának felállítását is. 1920 szeptemberében nyílt meg a Paedagogium, a magyar felekezeti polgári iskolák tanerőinek nevelésére. Ez a tagozat az „Erzsébet nőiskola” mintájára alakult és a megkezdett munkát az erdélyi tudományos élet egyik kiváló alakja, dr. György Lajos folytatja. Ő biztosítja az iskolatípus nyilvánossági jogát, megírja a Paedagogium tanmenetét, mely az erdélyi magyarságnak az újabb időkben egyik legnagyobb tanügyi teljesítménye volt. A Paedagogium azonban 1923 szeptember 1-én nem nyílt meg többé...

Igen fontos szerepet töltött be a Salgó Charitina iskolánővér vezetése alatt működő kereskedelmi liceum, amely

egyetlen magyarnyelvű 8 osztályos kereskedelmi iskola az egész országban. Jellemző ennek a tagozatnak nevelési hatására, hogy az igazgatóságot az év vége felé a gyárak igazgatói, nagyobb kereskedelmi vállalatok elhalmozják olyirányú kérésekkel, hogy érettségizett leányokat ajánljon nekik alkalmazásra.

Az igazgatóságot nagy figyelemmel van a növendékek álláshoz jutására és maga is állandóan keresi ezeket a kapcsolatokat, amelyek évek hosszú sora alatt igen sok leányt juttattak tisztességes kenyőrhoz.

HÉTSZAZ NÖVENDÉK!

A középiskolák négy osztályát végzettek számára, miniszteri engedéllyel működő továbbképző tanfolyam is van intézetünk falai között 1938 óta, amelynek mindjárt az első évben 30 növendéke volt. Ez az iskolatípus azokat a leányokat képezi ki a háztartás minden ágában, akik nem akarnak tudományos pályára lépni. Modern nyelveket tanítanak ebben az iskolában;

egy gondot fordítunk a főzés mellett, amely

ben tökéletesen kiképezzük a növendékeket, az igazi erdélyi munkára: a szövésre és fonásra is — mondja Aurélia igazgatónővér. Kérdésekre még meg tudom, hogy

az 1939—40 évben a Marianum összes beirt tanulóinak száma hétszázhuszonkettő volt,

akik közül sikerrel vizsgázott a leánygimnáziumban 77 százalék, a kereskedelmiben 78 százalék. A liceumi érettségizők közül a 22 jelentkezőből 20, a kereskedelmi iskola érettségire jelentkezett növendékeiből 13 közül hat ment át.

A Marianum zenekölője az új keretek közé került erdélyi magyar életnek egyik legszebb próbálkozása volt, mely a leánynevelés eme, „veleszületett” ágát volt hivatva az intézetben belül megvalósítani. Ez a Csipkés Ilona kiváló zenepedagógus nevéhez fűződő iskola 1923 szeptember 1. óta kivált az intézet keretei közül.

HÁROMFELEKEZETŰ TANÁRI KAR

S hogy mély katolikus hitélete mellett, mennyire sajátos erdélyi alkotás ez az intézmény, azt semmi sem bizonyítja jobban, mint az a háromfelekezeti tanári kar, amely — különösen a huszas-harmincas években — ebben az intézetben, annak különböző iskolai típusaiban működött. Maga az alapító Hirschler József dr., az elhunyt kolozsvári prelátus egyik legkiválóbb művelője az egyházművészeti és tudományos irodalomnak. Két vallásánára, Vezér László dr. és Macalik Győző dr. teológiai tanár lett; itt tanított a tragikusán elhunyt Bitay Árpád dr., Erdély egyik legkiválóbb nyelvészeti és történelmi búvára, aki zseniális nyelvkészségével rendkívüli szolgálatot teljesített az erdélyi katolikus iskoláigénynek. Két tanára, Zolnai Gyula dr. és a kolozsvári ref. kollégium itt is előadó nyelvésze: dr. Csúry Bálint egyetemi tanár lett Magyarországon. A magyar irodalomtörténetek közül messze kimagaslik György Lajos dr., a Pásztorúti első szerkesztője, ma a Liceumkönyvtár igazgatója, az Erdélyi Múze-

Psychotechnikai vizsgálatok

Ugyanakkor azonban örömmel használják fel a modern pedagógia vívmányait is!

A nyugati iskolák már nagyon régen folytatnak lélektani kísérleteket, méréseket a gyermekek értelmességének, jellemének, figyelmének, emlékezőképességének pontos meghatározása céljából.

Ezeknek a méréseknek, amelyeket Bucurestiben külön intézetben Rădulescu Motru professzor nagy tudású tanársegédje: Nestor professzor, Kolozsváron pedig Goanga professzor végez, rendkívüli jelentősége igen hamar meg fog látszani az erdélyi kisebbségi intézetek nevelésében is, mert mind a három felekezeti egyházi főhatóság által elfogadott és a Marianum kiadásában megjelenő psychotechnikai „teszt”-ek alapján a pedagógus könnyen elvégezheti a lélektani méréseket. Jellemző ezekre a mérésekre, hogy a gyermeket négy szemközti beszélgetések során rá lehet vezetni olyan megmért és megfigyelt nevelési célokra, amelyek ellen öntudatlanul hiába küzdött és amelyeket tudatosan könnyen legyőzhet. Ezen mérések segítségével olyan kiválasztást lehet elvégezni a gyermekek között, hogy a lelkismeretes keresztülvétel és a kellő következmény levonása mellett, alig lesz majd „pálvátvesztett” ember.

Találkoztam Xántus János intézeti igazgatóval, aki az intézetet kiféle képviseli és alinek a vállain immár 1919 óta az intézet gazdasági vezetése nyugvzik. Ennek a hatalmas intézménynek gazdasági életéről faggatom.

„Minél nagyobb az intézet, annál nagyobb gondot jelent a fenntartása — mondja. Ennek a gondnak az elviselésében

nagy segítséget jelent az intézet számára annak a negyven iskolánővérnek áldozatos munkája, akinek jóvoltából az évek itt pillanatára sem áll meg.

A Kolozsvár határában lévő 300 holdas birtokon belterjes gazdálkodást folytatunk, van teheneszetünk, juhászatunk, sertéshizlaldánk, méhészetünk, kertészetünk. Mindezek terménye, hozama az intézet bennlakói,

összesen 170 középiskolás és 41 egyetemi halgatónő élelmézését szolgálja.

Igy önellátásra rendezkedtünk be, amelynek életfenntartó hatása és jelentése ime nem frázis és szólam.

Eppen így nem válik csak szólamról az

um szerkesztője, igen sok komoly tudományos munka szerzője. De

itt tanított az unitáriusok jelenlegi püspöke, Varga Béla filozófát, az unitárius theol. tanár Kiss Elek dr. is, itt tanított az ugyancsak unitárius Borbély István dr., a kiváló irodalomtörténész, dr. Csengeri János volt egyetemi professzor, Cholnoky Jenő dr. egyetemi tanár és ma is tanít tanítványa, Xántus János, a Marianum gazdasági felügyelője, aki feleségével, Panll Aranka tanárnővel kiváló földrajzi szakcikkek és tankönyvek szerzője.

A történelmet nem kisebb személyiség, mint Erdélyi László dr. volt egyetemi tanár kezdte itt tanítani, aki az Árpádok korának egyik legalaposabb ismerője a magyar történelem sorában. Itt tanított Buday Árpád dr., a szegedi egyetem nemrég elhunyt kiváló régésze, Erdély őskorának búvára. Roska Márton dr. Bíró Vencel dr., a török hűbériség Erdélyének szakavatott művelődés története, akinek csak a napokban hagyta el Mailáth püspökről írt kiváló munkája a sajtót. Itt tanított a különösen messzi külföldön nagyraértékelt matematikus, Sz. Nagy Gyula dr., Széll Kálmán dr., ma a debreceni egyetemes matematika professzora, Ruzsicska Béla dr. egyetemi tanár, a kémia kiváló szaktudósa, Boga Lajos dr., ma az udvarhelyi gimnázium igazgatója, aki kiváló szövevényi vizsgálódásai révén előkelő helyet foglal el a magyar természettudósok sorában. Itt működik hosszú éveken át a költő Petres Kálmán, az erdélyi magyar széppróza nevezetes alakja, Gyallay Domokos, akinek erdélyi tárgyú darabját most adják a margitszigeti szabadtéri színpadon, Seprődi János, a magyar zene kiváló kutatója, az erdélyi magyar képzőművészet úttörője, Szopos Sándor, Tóth István, ez a speciálisan ábrázoló erdélyi akvarellista és grafikus.

Ez a névsor, amely az erdélyi felekezetek képviselőit jelenti ebben a katolikus, de erdélyi szellemű leánynevelő intézet életében, mindennél ékebben mutatja, hogy

Erdély valóságosan megőrizte és a gyakorlat gránit-talajába írta bele a felekezeti béke szellemét és Erdély jövőjéért magyar anyáinak, asszonyainak, női nevelőknek lelket olyan nevelő egyéniségek készítettek az életre, akik nemcsak az alapító szándékát, de a jelenkor izenetét megértették és herikus erőfeszítéssel meg is valósították.

a szervezeti munka som, amit Márton Áron püspök kívánására mintegy félebe bevezettünk intézetünkben.

Jellemző, hogy március 2-től június 2-ig terjedő rövid idő alatt minden „szövetkezeti tagdiákány” 50 lei betétrezt után 20 lei osztalékot kapott. Erdemes lenne a Marianum leányaira bizni — gondolom — a világgazdaság vezetését, hiszen három hónap alatt 40 százalék hozamot jelent ez! — Nagy lelkesedéssel vesznek részt a munkában a leányok, különösen volt elnökönk, a kiválóan érettségizett Maron Sárkita buzgólkodott „a szövetkezeti élet” fellendítésén” — mondja az igazgató és már megy is, várják a — mek!

SPIRITUS TRANSYLVANIAE

Elbucuszom az igazgatónővértől, Erdély egyik legkiválóbb és legkomolyabb pedagógusától, akinek szerénységére és ügybizalmára jellemző, hogy a psychotechnikai füzetek gondos összeállításának érdemét az intézetre hárította, holott ő az, aki hosszú tanfolyamokon, sok-sok töredéssel minősítette magát ezekre a nagyjelentőségű lélektani mérésekre és az ő áldozatos tanulánya jut el most minden felekezeti iskolához, nélkülözhetetlen segítséget nyújtva minden pedagógusnak. Milyen erdélyi ez ebben a segítésnyújtásban. Milyen erdélyi itt minden!

Ezt az erdélyi levegőt árasztják a falakon sorban húzó hegycsúcsok, mely szurdukok, kitáruló sziklaamfiteátrumok, barlangok, zúgó hegyipatakok képei, amelyek Balogh Ernő dr.-nak, Erdély ásványtana és geológiája legkiválóbb ismerőjének, az Erdélyi Kárpát Egyesület elnökének fénykép-műalkotásai.

Erdélyt csak az tudja így fényképezni, aki úgy szereti, mint ő.

Sokat jártuk együtt is az erdélyi hegyeket. Menynyi szeretettel válogatta ki a szebbnél-szebb tájképek közül a legszebb „témát”, milyen fáradhatatlanul cipelte hegycsúcsokra, barlangok mélyébe nehéz fényképezőgépet, hogy intézetünk és vele Erdélynek szolgáljon.

Hát van szebb világ Erdélynél? — kérdezte sokszor, amikor szemünkkel magunkba szivtuk, lelkünk-re vetítettük azt a sok-sok gyönyörű képet.

Hát van nemesebb lélek az erdélyi léleknél — járnak lelkemben a gondolatok, amíg megyek le a lépcsőkön. Mi forrasztaná össze a pedagógusokat, tudósokat, hogy az erdélyi leánylelkek is megérezzék ennek a földnek sajátos varázsát. ha nem a spiritus Transylvaniae? Nagy József

Londoni levél

„Lady 1940“

A londoni társasági hölgy háborúelőtti és mai élete. — Kiábrándító kép a vérellátott angol föld virágoskertjéből

A Völkische Beobachter egykori londoni tudósítója cikksorozatban foglalkozik a brit birodalom mbertipusaival. Többek közt hosszabb cikket szentel az angol nőnek is és részletesen leírja, hogy mivel foglalkozott a háború előtt és mivel foglalkozik most a háborúban a „társasághoz tartozó” lady.

— Várom telefonhívását holnap reggel, de semmi esetre se hét óra után, mert akkor már nem talál!... — mondja lady X., aki nagy társadalmi életet élő hölgy. Meglepődtem, mert

ezideig úgy tudtam, hogy az angol dámák sokkal később kelnek fel.

Lady X. észrevette meglepődésemet.

TÚLSUFOLT NAPIREND — A NAPLOPÁS JEGYÉBEN

— Oh, uram, hát hogy gondolja, hogy el tudom végezni a napi feladatokat, ha már jörek reggel nem fogok munkához? A háztartásom mindössze tíz percet igényel, mert a házvezetőm, egy valóban kitűnő osztrák nő, minden elintézte. De félkilenckor már a fodrásznál kell lennem és tizenegy órakor randevum van barátommal. Közös bevásárlásokat csinálunk, a nagy szalonnák új modelljei érkeztek. Félelgyor Berkeley-nél találkozom a társaságommal és egy órákor a Carlton grillben lésztölök. Akkor gyorsan hazarohanok és átöltözködöm, mert négy órákor pontosan indulnom kell lord S. Watringham Manor-beli lakására, hová teára vagyok hivatalos. A lakás messze van, minimum egy órát kell az autóra számítnom. Délután még egy cocktail-party van a svéd követségen és oda is el kell mennem. Aztán ismét haza, átöltözni, a Covent Gardenben Wagner „Istenek alkonyát”-t adják s utána a Grosvenor Houseba megyünk vacsorázni... Amint látja, kedves uram,

a reggeli hétértás indulás tulajdonképpen nem is korai ennyi programhoz.

MOST IS KOZMETIKA A LEGFONTOSABB?

Lady X. különben típusa volt az önálló angol dámának, ápolít, elegáns, egyáltalában nem fiatal, de fiatalos kinézéssel.

A nyakán picurka kis forradások mutatták, hogy kozmetikai operáció tüntette el a ráncokat, a püder és ruzs legnagyobb rafináltsággal segítette elő a pórt megjelensését.

Amikor a ladyval először találkoztam, haja barna hullámokban simulat a finom keskeny fejhez, most ezüstöskék a haja és közepen választotta. A Times nem régen közölte, hogy lady X. leánya a leggazdagabb délafrikai gyémántbányatulajdonoshoz ment nőül. A hír kicsit meglepett, mert úgy tudtuk, hogy lady X. Sir Oswald Mosleyval szimpatizált és bizonyos kérdésekben antiszemita magatartást tanúsított. Férjével csak a „Who's who” lapjain találkoztunk, ahonnan megtudtuk, hogy tényleg él, az ír gárda őrnagya, Cheshire környékén nagy birtoka van, előszeretettel horgászik és két tekintélyes klub tagja.

A LADY KHAKISZÍNŰ OVERALLBA VEDLIK AT

Lady X.-et nem érdekelte a politika és szociális missziókkal sem terhelte magát. Amikor érdekes volt a német-angol megegyezést propagálni, úgy tett, ahogy a divat előírta. Most, hogy Anglia háborúba kezdett, ismét csak azt csinálja, amit a társasági szabályok előírnak.

Jelentkezett az angol női honvédelmi munkaszolgálatra.

A „Bystander” pár héttel ezelőtt képét közölte. Lady X. khakiszínű overallba vedlett át modern amazzonná, fűrtejn ellenzős katonaképi és mint parancsnok vonult fel a hasonlóképpen öltözött angol amazzonok élén. Ez volt az utolsó kép, amit láttunk róla. Az angol munkásnők s az új leánynezedék bizonyára már régóta szakítottak ezzel a Lady-típussal, mely sehogyan illik a vérellátott angol föld virágai közé...

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGÁLATA:

Csúttörtőnkön, augusztus 22-én a következő gyógyszerárak tartanak éjszakai szolgálatot.

Belvárosban a Libertatii téren levő Jahner Carol gyógyszerár.

Gyáróvárosban a Dacilor uca 10 szám alatt levő Kovács dr. gyógyszerár.

Erzsébetvárosban a Ciprian Porumbescu uca-ban levő Sarga gyógyszerár.

Józsefvárosban a Bratianu uca sarkán levő Craiun gyógyszerár.

Mehalában a Corvin gyógyszerár és Újvidéki Ráday Erő gyógyszerárak alladó éjszakai szolgálat tartanak.

SPORTESEMÉNYEK

A Németország elleni román atléta válogatott összeállítása

Bucurestiben rendezik meg a nagyszabású versenyeket

A romániai sportélet egyik legnagyobb eseménye a német-román atlétikai viadal lesz, melyet szeptember 7—8-ik napjain Bucurestiben rendeznek meg. A szövetség erre a „parádés” eseményre nagy gondot készült és közvetlenül az országos bajnokság után összeállítja a „keretet” és azt, — lehetőség szerint — Bucurestiben fogja közös tábortban elszállásolni a verseny napjaira. — Kikből fog állani a válogatott? Bizonyosan benne lesznek Moinea

(100 m.), Kiss György és Talmáciu (400, 800, 1500 m.), Stoichescu (magas és távolugrás), Dinu Cristea (500, 10.000 m.), Zeno Dragomir (rúdugrás).

A többi számokra a legesélyesebbek: Kiss László (gátfutások), Forgács (kalapács), Schuller (súlylökés), Hausloden (gerely), Gáll és Tartareanu (maraton). A három váltó futásra egyelőre csak Moinea, Caracu, Stoichescu, Kiss György, Talmáciu nevei vannak forgalomban.

Temesvári játékosokkal erősít az FC Craiova

Az FC Craiova, amely az eddigi határozatok alapján résztvesz az A-liga bajnokság küzdelmeiben, megerősíti csapatát. A hírek szerint számos temesvári játékost már szerződötetett. Ezek között lenne Nagy Tibor, a Ripensia játékosa és Tóth Bedő, a CAMT csatára. A craiovai csapathoz szerződött még Bozói, a románai Vulturii játékosa is. Temesvártól thyan hírek is elterjedtek, hogy a craiovai csapat Thierjungot, a Chinézul kiváló csatárát is megvásárolta. Erről azonban egyelőre még nincsen szó. A két egyesület között folytak tárgyalások a játékos átengedésére és a craiovai csapat már 100—110 ezer leit is felajánlott, de a Chinézul vezetői nem hajlandók ilyen összegért a játékost eladni.

Jó eredmények a magyar atlétikai bajnokságokon

A magyar országos atlétikai bajnokságokat szombaton és vasárnap tartották meg. Több kiváló eredmény mellett sok közepes eredményt hozott a bajnoki viadal. Az eredmények közül kiemelkedik Szilágyi új 10 ezer méteres és Kovács ifjúsági rúdugró csúcsa. Úgy szintén Horváth II. 50 méteren felüli díszkosztvetése! Részletes eredmények:

100 m.: 1. Szigetvári 10.9 mp. 2. Pelsőci 11.1 mp. 3. Ember dr. 11.2 mp. Gyenest kizárták, Sir dr. nem indult.

200 m.: 1. Geyens 22.1 mp. 2. Pelsőci, 3. Szigetvári.

400 m.: 1. Góbi 50.5 mp. 2. Vadas, 3. Jagicza.

800 m.: 1. Harsányi 1 p. 55.9 mp. 2. Aradi 1 p. 57.2 mp. 3. Hires 1 p. 58.8 mp.

1500 m.: 1. Harsányi 3 p. 54.6 mp. 2. Szabó 3 p. 55.8 mp. 3. Aradi 3 p. 59.6 mp.

5000 m.: 1. Kelen 14 p. 35 mp. 2. Esztergomi 15 p. 06 mp. 3. Németh.

10.000 m.: 1. Szilágyi 30 p. 33.8 mp. Országos csúcs! 2. Kelen 30 p. 34 mp. 3. Csaplár 31 p. 16.6 mp.

110 m. gát: 1. Hidasi 15.1 mp. 2. Szabó dr. 15.2 mp. 3. Kiss 15.9 mp.

400 m. gát: 1. Karácsonyi 56.6 mp. 2. Nádasfi 56.8 mp. 3. Kiss 57.1 mp.

Magasugrás: 1. Gáspár 182 cm. 2. Bársági, 3. Tordai.

Távolugrás: 1. Veres 717 cm. 2. Gyuricza 710 cm. 3. Zajlik 693 cm.

Rúdugrás: 1. Zsufka 390 cm. 2. Kovács 382 cm. Országos ifjúsági csúcs!

Hármasugrás: 1. Somló 14.07 m. 2. Dunaoki, 3. Somozyi.

Gerelyhajítás: 1. Várszegi 65.45 m. 2. Bényi 63.03 m. 3. Rákhegy 60.62 m.

Díszkosztvetés: 1. Horváth II. 50.61 m. 2. Kulitz 47.26 m. 3. Remecz.

Súlylökés: 1. Németh 14.80 m. 2. Darányi dr. 3. Németh.

Kalanásztvetés: 1. Kemény 46.15 m. 2. Rác dr. 3. Németh.

Kitűnő a magyar vízpoló-utánpótlás

A „tengelyhatalmak” nemzetközi vízpolótornája kedden délután végetért. A tornát Magyarország A. csapata nyerte meg jobb gólaránnyal Olaszország előtt, míg Németország ezuttal harmadik helyre szorult. A döntő jellegű olasz-német mérkőzésen ugyanis az olasz csapat 4:3 (1:1) arányban legyőzte Németország válogatottját, mely ezuttal gyengébben szerepelt a szokottnál. A nemzetközi torna igaz győztese azonban Magyarország B. csapata lett, mely a magyar A. válogatottal 5:5 (2:4) arányban döntetlenül játszott. Ez a tartalékcsapat csak „félhivatalosan” kapcsolódott be a nemzetközi tornába és eredményeivel bebizonyította, hogy a magyar vízpoló-utánpótlás is már legyőzhetetlen.

Augusztus 31-ig minden sportolónak igazolnia kell, hogy tagja a Nemzet Pártjának

A bucarestii futballszövetség körlevelet intézett a fobballgyesületekhez és az illetékes hivatalos személyiségekhez, értesítve őket, hogy augusztus 31-ikéig minden sportoló köteles bizonyítani, hogy tagja a Nemzet Pártjának, mert különben tisztségéről lemondottnak, illetőleg klubjából kiléptetnek tekintik.

Német versenyzők a romániai gépkocsiversenyeken

Az ezévi „Brassói nagydíj”, valamint a „Bukaresti nagydíj”, mely szeptember 1-én, illetve 8-án lesz megtartva, elsőrangú versenyeket fog starthoz állítani, amennyiben Németország bejelentette részvételét. Úgy az autóversenyzők, mint a motorkerékpárosok a német versenyzőtábor éljéte képezik. Így megemlítjük elsősorban Reichwallnert, aki saját építésű N. S. U.-Fiat kocsin versenyez, a Schlüter-Werneck párt, akik megnyerték az idei „Brescia-díjat” és az O. N. S.-csapatot: von Hanstein, Walter Bäumer és Briem. Motorkerékpár: Kluge, Fleischmann és Winkler, 2 cilinderes 350 cm. DKW gépekkel és a Kraus-Lodermeier pár 350 cm-en felüli BMW gépekkel. A német csapat vezetésevel Rühling tanár, N. S. K. K. Oberführer van megbízva, technikai tanácsadó Loof mérnök, a BMW gyár szakértője. A szervezést és az összeköttetéseket, Dienemann mérnök Hauptsturmführer, elismert szakértelme biztosítja.

Sporthírek mindentelől

Az orosz atlétikai adatai. Az orosz atlétika napról-napra fejlődik, amit a pillanatnyi szovjet rekordlista mindennél jobban mutat. A rekordok a következők: 100 m.: Konienni 10.7 mp., 400 m. Ljulko 48.6 mp., 800 m.: Pugatjewski 1 p. 53 mp., 1000 m. Pugatjewski 2 p. 27.4 mp., 3000 m. Znamenskij 8 p. 28 mp., 5000 m. Znamenskij 14 p. 38.4 mp., 400 m. gát Sjeludjakow 55.3 mp., 110 m.-es gát Stepanenko 15 mp., 3000 m.-es akadályverseny Stepanow 9 p. 28.3 mp., távolugrás Gurjanov 743 cm., magasugrás Atalenov 197 cm., rúdugrás Ozolin 430 cm., súlylökés Kanaki 15.52 m., díszkosztvetés Ljachov 49.76 m., gerelydobás Alefjev 66.94 m.

A német maratóni bajnokságot 4 km.-es kör-távon rendezték meg Trepbatban és azt Puch nyerte meg 2 óra 35 perc 04 mp.-es kiváló idővel. Az 50 km.-es gyaloglás bajnoka Beliwiss 4 óra 47 perc 43 mp.-el.

Félfeszakadt a Bucuresti — Nagyszebeni atlétikai verseny. Bucuresti és Nagyszeben közti atlétikai versenyt a nagy eső miatt nem tudták befejezni. A „lefutott” számok a következők: 800 m.: 1. Talmáciu Bucuresti 2 p. 06.5 mp. 3000 m.: 1. Talmáciu Bucuresti 9 p. 31.1 mp. 100 m.: 1. Hidasi Bucuresti 165 cm. 100 m.-es női futás: 1. Mesch Nagyszeben 13 mp. A felázott talaj erősen befolyásolta az eredményeket.

Bizonytalanná vált az idel atlétikai Balkán-játékok megtartása. A törökök ajánlatát, melyet már ismertettünk, a román szövetség nem fogadta el és olyan értelmezést küldött Ankarába, hogy Románia részvétele bizonytalanná vált a viadalon. Hasonló értelemben válaszoltak a többi érdekelt szövetségek is.

Romániai atlétikai bajnokságot szombaton és vasárnap rendezik meg Bucurestiben. A szövetség a versenyt válogatott jellegűnek minősítette a Németország elleni viadalra.

A negyedik olasz-magyar kerékpáros versenyt Budapesten az olaszok szerencsés kiüzdelem után 18:12 arányban nyerték meg.

= KÖZGAZDASÁG =

Lényeges módosítás a kereskedelmi törvényen

Az új jogszabályok a II. Carol király kodexszel egyidejűleg lépnek életbe

A Monitorul Oficialban megjelent az 1938. évi kereskedelmi kódex módosítását tartalmazó rendelet-törvényt, amelyet Ion V. Gruia igazságügyminiszter részletes indoklása kísért. Mint ismeretes, a kereskedelmi törvény még nem lépett életbe és az életbeléptetést szeptember 15-re halasztották. A jelenlegi módosítás a törvény kihirdetésétől számítva a második. Míg az első módosítás csak a részvénytársasági közgyűlés jogszabályait érintette, — amely rész már életben is van, — a mostani a kérdések egész tömegére hat ki.

Szabályozza a módosító törvény a kereskedelmi cégek nyilvántartását és azt, hogy a könyv a könyvből történt bevezetések harmadik személyekkel szemben csak a Monitorul Oficialban történt kihirdetésétől ellenvehető. A cégkönyvből nem vezetett körülmények, vagy azok, amelyek ugyan be vannak vezetve, de a hivatalos lapban nincsenek kihirdetve, harmadik személyekkel szemben joghatályt nem bírnak.

A módosítás mellőzi a kereskedők által vezetendő könyvek felsorolását.

A tisztességtelen verseny miatti polgári kártérítés joga megilleti a károsultat és az ez által indított bírói eljárásban a kereskedelmi és iparkamara a panaszos oldalán felléphet.

A közkereseti társasági tagoknak a 122. szakaszon alapuló korlátlan felelőssége nem másodlagos, hanem egyetemleges (úgy, mint az erdélyi kereskedelmi törvényben), tehát a kereset közvetlen a cégtag ellen is irányítható. A 125. szakasz szerint a társasági szerződések a törvénytől csak kifejezetten megengedett esetekben térhet-

nek el. A jelenlegi módosítás szerint a felek szabadon szerződhetnek és a 125. szakasz most említett rendelkezését hatálytalannították. A részvénytársaságok minimális alaptőkéjét 2 millióról 1 millióra szállították le. A részvénytársasági jog körét érintő módosítások még a következők:

a) a részvények minimális névértéke 500 lei, az eddigi 1000 lei helyett,

b) a be nem fizetett részvények átvevői felelősek a részvény kifizetéséért,

c) minden részvény egy szavazatra jogosít, de az alapszabályok korlátozhatják, hogy egy részvényes legfeljebb hány szavazattal bírhat,

d) a vállalat saját részvényeire kölcsönt, vagy előleget nem adhat,

e) a tartalékból a részvények visszavásárlhatók sorsolás útján. Az évi mérleg közlésével egyidejűleg a részvényekről is kimutatást kell közölni.

Részletesen foglalkozik a módosítás az igazgatósági tagok anyagi felelősségének kérdésével. A felügyelő-bizottságon kívül a részvényesek 12-ed részét kitevő kisebbsége adhat be panaszt az igazgatók ügyvitelére ellen.

A szerződésekről szóló részbe a javaslat beilleszti a bizományi törvény rendelkezéseit, amely törvény így részévé lesz a kódexnek. A folyószámla- és reportügyletek szabályozása szintén lényeges módosításokon ment át és az alkalmi társulások és a biztosítási ügyletekre vonatkozó jogszabályokat szabatosabbá tette a módosító rendelet törvény, amelynek szövegére részletesen visszatérünk.

papír, építkezési anyag, textil, stb. üzemek. E főleg a kisebb üzemekre vonatkozik, mert Romániában az iparüzemek 90 százaléka 20 munkásnál kevesebbet foglalkoztat.

— A kérdéses európai térségben — állapítja meg Ghiulea N. professzor — a gazdaság tervet már most kell megalkotni, mert ezen térség a háború befejezéséig maga kell saját ellátásáról gondoskodjék.

A készletek bejelentése a forgalmi adókülönbözet megállapítása végett

Miniszteri utasítás alapján az összes pénzügyigazgatóságok felhívást bocsátottak ki, melyben figyelmeztetik az érdekelteket, hogy a hivatalos lap augusztus 10-ik számában megjelent rendelet törvény értelmében a forgalmi adókulcsnak általánosságban nyolc százalékra történő emelésétől függetlenül, számos árucikk: a gyapot, gyapjút, különböző fonalak stb. forgalmi adóját is emelték. A minisztérium tájékoztató rendelkezése értelmében a raktáron lévő fonal, valamint készárúk után le kell fizetni a régi és az új forgalmi adó közötti különbözetet. Erre való tekintettel a pénzügyigazgatóság felszólítja az összes textil- és kötszövőgyárat, valamint azokat a nagykereskedőket, akik szövet, vagy kötött szövet árú tartanak raktáron, hogy 1940 augusztus 9-iki esti árúkészletüket haladéktalanul jelenték be a különbözet lefizetése céljából. Ez a kötelezettség a szűcsökre is vonatkozik, akiknek a szórmeárúkat kell bejelenteniük. Tekintettel arra, hogy a különböző petróleumtermékek fogyasztási illetékét is emelték, a raktáron lévő petróleumtermékek, benzint stb. után is le kell fizetni a régi és az új fogyasztási illeték közötti különbözetet. Ezekről az árúkról tehát szintén kimutatást kell készíteni, még pedig az augusztus 12-iki esti helyzet alapján. A kimutatásokat tíz napon belül kell a pénzügyigazgatósághoz benyújtani. Azokat, akik ennek a kötelezettségnek nem tesznek eleget, ezért tizezer leig terjedő bírsággal sújtják.

— A közmunkára mozgósított magántisztviselőket sem lehet szabadsgálni. A közmunkaiügyi minisztérium július 17-én rendeletet adott ki, amely szerint a közmunkára mozgósított munkásoknak nem szabad pihenési szabadságot engedélyezni és munka hiányában a hadsereg rendelkezik fölöttük. A közmunkaiügyi minisztérium közli most, hogy ez a rendelkezés egyaránt vonatkozik a munkásokra és a magántisztviselőkre.

— Szeptember tizedikéig lehet láttamoztatni az üzleti könyveket. A pénzügyminisztérium közeleste azokat a vállalatokat, amelyek forgalmi adót fizetnek, hogy láttamoztassák az összes üzleti könyveket a pénzügyigazgatóságon (második emelet 10. számú ajtó). Az üzemek kötelesek a pénzügyigazgatóságnál nyilatkozatot adni üzleti könyveikről, amelyeket azután láttamoznak. Ha az üzemek a bejelentett és láttamozott könyveken kívül más üzleti könyveket is használnak, ezt kettős könyvelésnek minősítik. Mindennemű felvilágosítást a pénzügyigazgatóság ad. Az üzemek kötelesek ehhez a rendelkezéshez szeptember 10-ig alkalmazkodni.

(=) A kereskedők a só árának új maximálását kérik. A Kereskedők Egyesülete me a múlt hét folyamán beadványt intézett a város polgármesteri hivatalához és a felemelt beszerzési árra történt hivatkozással kérte a só kicsinyben való eladási árának új maximálását. A temesi helytartóság árelenőrző bizottsága valószínűleg máj ülésén foglalkozik a kereskedők ezen kérelmével.

— Milyen árukat lehet behozni Magyarországból behozatali engedély nélkül, Bucurestiből jelentti: A nemzetgazdasági minisztérium közleményét adott ki, amelyben tudatja az érdekelteket azokról az árukról, amelyek a jegyzéket, amelyeket Magyarországból behozatali engedély nélkül lehet behozni. A jegyzék a következő árukat tartalmazza: transzmissziós-gumi (823. vámtétel), gumilapok, rudak, formák- és csövek (338. vámtétel), kassa és fejseje (1186. vámtétel), cseplőgátló (1223. vámtétel) és arizoniákszulfát (1652—1723. vámtétel).

— A hivatalos devizaárfolyamok. A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai a következők: (Az első szám a vétel, a második az eladás) (jelent): 107 százalék felárral: angol font 851.80—877.37, dollár 211.65—217.97, svájci frank 48.13—49.58, polszói forint 852.84—878.40, egyiptomi font 873.54—899.78. Devizák 38 százalékos felárral: angol font 567.87—584.91, svájci frank 32.15—32.78, francia frank 3.24—3.31, márká 49—50, olasz líra 7.17. (felár nélkül) pengő 26.50—27 (felár nélkül), cseh korona 4.68—4.77, dinár 2.89—3.05 (felár nélkül), török líra 82.92—92.

— Bársági gabonárák. A barsági gabonapiacra a takarmányára iránt mutatkozó érdeklődés, a piaci árak a következők: búza 750, tengeri 625, zab 500, takarmányára 520, sörára 600 lei százkilónként. A kamillatea kilója 70, fodormenta kilója 76 lei.

Vasárnap már életbe lépnek a budapesti Őszi Lakberendezési Vásár utazási és vizumkedvezményei is

Budapestről jelentik: Mint már 15 esztendeje minden évben, az idén is, jelentős utazási és vizumkedvezményeket nyújt látogatóinak a szeptember 5—16-ig tartó budapesti őszi lakberendezési és háztartási vásár. A látogatók utlevéle mellé először is vásárigazolványt kell szereztetni, amelyet bármely utazási és menetjegyirodában megkap 5 pengőnek megfelelő valuta ellenében. A vizumot bármely követség, vagy konzulátus soronkívül rövid úton adja meg, még pedig díjtalanul. Díjtalan a Budapesten, lan megtekintésére.

illetve a Magyarországon való tartózkodási engedély megadása is. Ezt Budapesten a Fővám palotában kell kérni és csupán 2.50 P. kezelési illetéket kell leróni. A vásárigazolvány tulajdonosa a magyar vasúton és hajókon 50 százalékos utazási kedvezményt élvez. A kedvezmények már augusztus 25-én érvénybe lépnek és jóval a vásár bezárásán túl, szeptember 26-ig érvényesek. A vásárigazolvány tulajdonosának természetesen joga van a vásár díjtalanul megtekintésére.

Teljes ipari leépítés az agrárállamokban is lehetetlen

Minden népnek a megfelelő munkabeosztást kell adni Európa gazdasági megszervezésében — írja Ghiulea egyetemi tanár

Ghiulea N. egyetemi tanár hosszabb tanulmányt írt dr. Walter Funk német nemzetgazdasági miniszter tervéről, mely Európa jövő gazdasági megszervezését foglalja magában. A tanulmány második része most jelent meg az „Excelsior” hasábjain és a következőket hangoztatja:

— A jelenlegi háború befejezése — állapítja meg Ghiulea professzor — nem hozhat ismét zűrzavart, munkanélkiséget és szociális szerveszletlenséget. Kétségtelen, hogy államilag ellenőrzött és racionalizált gazdasági módszerekkel hasznos gazdasági viszonyok volnának elérhetőek nemcsak Németországban, de az összes európai államokban, melyekkel normális és különösen szoros gazdasági kapcsolatokat tart fenn Németország. De bármily eredménnyel is fog végződni a háború, nem változthatja meg a természetadta földrajzi, néprajzi és gazdasági adottságokat. Amit realis szempontok figyelmen kívül hagyásával építenek, az homokra építve.

— Európa gazdasági megszervezésének tervét — folytatja Ghiulea professzor — már most kell megalkotni és be kell vonni a megbeszélésbe az összes érdekelteket államokat, hogy szabadon és az egyenlőség elve alapján beszéljék meg a nagy európai térség közös érdekeit és saját nemzeti érdekeit, melyek az európai érdekekre befo-

lyást gyakorolhatnak. És ennek most inkább itt van az ideje, mint valaha.

— A terv, mely több évről készülne, alkalmas nyújtana az összes államoknak, hogy gazdasági adottságuk, szaktudásuk és erejükhöz képest fejlődjenek. Az egyes országok speciális gazdasági ágának kifejlesztésével elérhető lenne, hogy mentől hasznosabb módon helyezkedjenek el a nagy gazdasági tér keretében. Így minden ország lehetőségeinek maximumával járulna hozzá a nagy közösség fejlesztéséhez. A nagy gazdasági terv figyelemre kell méltassza minden nép szaktudását, melyet évszázadok, sőt évszázadok folyamán a természet fejlesztett ki ama körülmények szerint, amelyek között élt. A termőföld szülőtte földműves, a tengerpart szülőtte halász volt, a hegyek és erdők szülőtte pedig az erdőtermelésben nyert jártasságot. Ezek a személyek természetesen jelenlegi foglalkozási águknál kell maradjanak, hol tőkéltesíteniük kell tudásukat, arra törekedve, hogy a természet helyén dolgozzák fel a nyersanyagot. A nyersanyagfeldolgozó iparüzemek tehát a lehetőség és szükségesség korlátain belül fenntartandók.

— Ez annyit jelent, hogy egyetlen mezőgazdasági államot sem lehet kizárólag földművelésre szorítani, tehát az iparüzemek egész sorát fenn kell tartani, mint például gyapotfeldolgozó,

Rádió

CSÜTÖRTÖK, AUGUSZTUS 22.

— Enyhe javulás a mezőgazdasági helyzetben. Acsurestiből jelentik: Az utóbbi két hét kedvező volt a mezőgazdasági helyzetre. Jótékony és kellő mennyiségű esőzés után napos idő következett, amely egyrészt nem zavarta a termesztéskorlátozását, másrészt előmozdította a tengeri fejlődését. Hivatalos jelentés szerint a légkör és a kapálási munkások hiányos elvégzése ellenére is jó hozam várható. Szárazság van Olt-megyében és a danai síkig. Az aratás vége felé jár az egész országban a cséplés is előhaladt stádiumban van. A munkások, különösen a gépészek hiánya még mindig éreztető. A tarlók felszántása és általában az ugarolás még mindig vonatlatlan folyik, szintén munkások és igavonó állatok hiányában. A sarjászena kaszálása folyik. Jó termést ígér a napraforgó, bab, borsó, lencse és burgonya. Szintén szépen ígérnek az összes takarmányneműk. A szőlő- és gyümölcssterben semmi javulás sem áit be és már nem is várható.

— A faanyagszállítási engedélyek meghosszabbítása. A földművelésügyi minisztérium rendeletet adott ki, amelynek értelmében bármilyen erületű erdőben kitermelt faanyagok elszállítására a faanyag forgalmáról szóló rendelettörvényben előírt szállítási igazolványt kell felhasználni, amely kibocsátásától 24 óráig érvényes. Abban az esetben, ha az erdő távolsága, vagy a szállítási nehézségek miatt a szállítást nem lehet 24 óra leforgása alatt elvégezni, a szállítási engedélykérés érvényességét újabb 24 órára meghosszabbítják. A szekeresek ezt a meghosszabbítást az eredeti szállítási igazolványnak az erdő és a akhely közötti közsegházán, vagy csendőrsőrsön történő láttaozásával szerzik meg, vagy pedig már a szállítási engedély kiállításakor feltüntetik ezt a meghosszabbítást.

(—) Kereskedők figyelmébe! Megírtuk, hogy a szállítások, szállítványozási, munkavállalási és ellátási szerződésnek helyegilleték a hivatalos laphoz megjelent törvény módosítás szerint két százalékos állapították meg. A Kereskedők Egyesülete most közli, hogy ezzel kapcsolatban a hivatalos laphoz sajtóhíbe volt, amelyet a hivatalos lap augusztus 15-i számában helyreigazítottak és eszerint ez a helyegilleték nem 2 százalékos, hanem 1,7 százalékos.

Mozi

MOZIK MŰSORA:

Csütörtök, augusztus 22

APOLLÓ: A légyó (angol film).
CAPITOL: Jelszo: Machir (német film).
CORSO: Háború és béke (francia film).
SCALA: A szívek muzsikája (angol film).

TRÓNUSDONTÓ
BALETT CIPŐ

A Déli Hírlap eredeti regénye.

Irtá: KUN-BÁN ANDRIS

60

Stieler tanár, aki még karácsony előtt fogott bele arcképmegfestésébe, már a múlt héten elkészült művével. A kész képet azonban nekem nem volt szabad látnom, hanem azt először bemutatott annak a bizottságnak, amely a szépség csarnok ügyveiben a legfőbb bíráló bíróság.

— A bizottság — újságotla nekem másnap a király — elragadtatással nézte a képet. Valamennyien azt mondták, hogy a kép élethű és hogy az új kép lesz az arcképcsarnok legszebb kétsége.

A képet ellátták rámaival és kiszállították a Walhallába, ahol elhelyezték.

Mi azért látogattunk ma oda, hogy a király megmutassa nekem az arcképet.

A király kíváncsiára köpenyem alatt ugyanazt a ruhát hordtam, amelyben Stieler lefestett. A frizurám és az ékszerem is ugyanaz volt.

Az egyik szolga kinyitotta előttünk a szépségek arcképcsarnokának szárnyas ajtaját és mi beléptünk.

Tudtuk, hogy képem Erzsébet hercegnő képe mellé kerül és azért belépésünk után tekintetünk azonnal odafordult.

A király, aki a képet Münchenben már látta, csak annyit mondott: — Ragyogó!

Nekem azonban az ámulattól földre gyökerezett a lábam.

A kép valóban remekmű volt. Aztán lassan közel mentem a képhez. Minthogy ruhám, hajviseletem, fülbevalóm és homlokkegem ugyanaz volt, mint a képen, felkiáltottam:

— Nézze, felség, olyan ez a kép, mintha nem is festmény, hanem tükörféle másod lenne.

Lajos király ránézett, aztán a képre. Ez a kettős nézedelegés pereméig tartott. A király aztán elragadtatással szólt:

— Valóban úgy van!
Aztán hevesen magához ragadott,

Bucuresti. Rádío Románia és Rádío Bucuresti. 13: Időjelzés, vizállásjelentés, egészségügyi tanácsok, művészeti és kulturális hírek, sporthírek. 13.15: Vasile Julea zenekarának hangversenye. 14: Hírek. 14.30: Rodica Bujor énekel, Vasile Julea zenekarának kíséretében. 19.50: Magyar nyelvű hírszolgálat. 20: Időjelzés. Felolvasás. 20.15: Gh. Padulescu román dalokat énekel. 20.40: Hírek. 21: Hanglemezek. 22: Hírek, sporthírek. 22.20: Hírek német, olasz, francia és angol nyelven. 22.40: Prunner J. Liszt műveket zongorázik. 23: Hanglemez.

Budapest I. 740: Torna. 8: Hírek. Hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 12.10: Vizjelzőszolgálat. 13: Időjelzés. 13.10: Hanglemezek. Közben 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás, vizállás. 14.30: Lakatos Vince és Lakatos Gyula cigányzenekara. 15.30: Hírek. 17.15: Ruszin hallgatónknak. 17.45: Időjelzés, időjárás, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: „A trianoni tárgyalások erélyi fejezete.” Előadás. 18.45: „Az aszsony és a muzsika”. 19.15: Erdélyi József versei. 19.30: A Rádío Szalonzekara. 20.15: Hírek magyar és román nyelven. 20.25: „Szegény gyermekekért dolgozik az Egyesült Női Tábor.” 20.50: „Szép magyar novella”. Elbeszélés. 21.15: Hanglemezek a Telefontároló Emlékkönyvéből. 22.40: Hírek, időjárás, hírek szlovák és ruszin nyelven. 23.10: Farkas Jenő cigányzenekara. 24: Hírek német, olasz, angol, francia és esperantó nyelven. 24.25: Hanglemezek. 1.05: Hírek.

Budapest II. 17.15: Hanglemezek. 20.30: Budafoki Munkás Dalkör. 21: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 21.25: Perti Pali cigányzenekara. 22.15: „Egy fehér és egy fekete színművész”. Előadása. 22.45: Időjárás.

PÉNTEK, AUGUSZTUS 23.

Bucuresti. Rádío Románia és Rádío Bucuresti. 13: Időjelzés, vizállásjelentés, egészségügyi tanácsok, művészeti és kulturális hírek, sporthírek. 13.15: Különleges hangszerek hanglemezről. 14: Hírek. 14.30: Doina Suchici tangóharmonikázik. 14.40: Bucureceanu (saxofon) és N. Cucu (xilofon) hangversenye. 15: Közlemények. 19.50: Magyar nyelvű hírszolgálat. 21: Időjelzés. Felolvasás. 20.20: Hanglemezek. 20.40: Hírek. 21: Manon; Massenat dalműve hanglemezről. 21.35: Hírek. 22.15: Sporthírek. 23.15: Hírek német, olasz, francia és angol nyelven.

Budapest I. 740: Torna. 8: Hírek. Hanglemezek. 11:

— Jöjjön hamar a karjaimba, Lola, nehogy kísértésbe essem és maga helyett az arcképet csokoljaim meg.

Es közben nevetett.

Nem hoztunk magunkkal uszonnát, mert eleve úgy határoztunk, hogy csak rövid ideig maradjunk a Walhallában és visszatérünk a városba a Barerüti palotába. Még indulás előtt kiadtam a személyzetnek az utasítást az uszonna elkészítésére.

Visszafelé menet több helyen is megállítottuk a hintót, kiszállítottuk és ibolyát szedtünk. A királlyal a hintó hátsó ülésén foglaltunk helyet egymás mellett. Mire megérkeztünk Münchenbe, az első ülésen már egész halom ibolya illatozott.

Végre befordultunk palotám rácskapuján és kiszállítottunk.

— Johann, — fordultam oda a lakájhoz, aki kinyitotta nekünk a hintó üvegajtáját — szólni kérem a Marie komornának, hogy az ibolyát vigye fel az ebédlőbe és disztse vele a már megterített asztalt.

Amikor néhány perc múlva az ebédlőbe léptünk, az ibolya ott díszelgett fűzkerént az asztalon, sőt néhány vázába is jutott belőle. Üde illata betöltötte az egész szobát.

Az uszonna végeztével a királlyal egy kis tereferére a kis szalómba vonultunk.

Beszélgétek közben öfelsége egyszer megjegyezte:

— Régen nem láttam magát spanyol ruhában, Lola.

— Ó, felség, — válaszoltam, Eleonora Maria Dolores del Porris y Montez spanyol volt és azért állandóan hordta nemzete nőinek öltözékét. Landsfeld grófnő azonban bajor és azért az itteni hölgyek ruháját viseli. Spanyol ruhaim ruhátáram szekrényeiben pihennek. Am ezeknek a ruháknak egyik tartozéka állandóan a kezem ügyében van. Magammal hordom a kézi táskámban, ott van éjjeli szekrényem fiókjában, de itt van az íróasztalomban is Soha nem válok meg tőle.

— Mi az? — kérdezte kíváncsian a király.

Kihúztam az íróasztal egyik rekeszt és ezüst tokban levő tört emeltem ki onnan. Spanyol ruhám derekán mindig ilyen tört viseltem azelőtt.

A tört villámgyors mozdulattal kivontam a tokból. A hegyes, éles penge veszedelmes és kísértetiesen csillogott a viaszgyertyák fényében.

Amikor magasra emelt jobb kezemben megvillogtattam a tört, a király mintha megrezzent volna.

— Minek néked ez a tört, Lola? — kérdezte a

Hírek. 11.20: Felolvasások. 12.10: Vizjelzőszolgálat. 13: Időjárás. 13.10: Balalajkazenekar. Közben 12.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás, vizállás. 14.30: A 15. honvéd gyalogezred zenekara. 15.30: Hírek. 17.15: Felolvasás. 17.45: Időjelzés, időjárás, hírek. 17: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 17.15: Orosz Julia Tarnay-dalokat énekel. 18.45: „Éjjeli vészivők”. Előadás. 19.15: A Rádío szalonzekara. Közben 19.40: Sport. 20.15: Hírek magyar és román nyelven. 20.25: „Igyál betvár, mülk a nyár”. Felolvasás. Közreműködik Orbán Sándor és Sárközi Gyula cigányzenekara. 21.10: „Beethoven hangverseny”. 22.40: Hírek, időjárás, hírek szlovák és ruszin nyelven. 23.10: A Rádío Szalonzekara. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Kiss Lajos cigányzenekara. 1.05: Hírek.

Budapest II. 20.30: „Napoleon legidősebb nővére Olaszországban”. 21: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 21.25: Hanglemezek. 21.40: Időjárásjelentés.

SZOMBAT, AUGUSZTUS 24:

Bucuresti. Rádío Románia és Rádío Bucuresti. 13: Időjelzés, vizállásjelentés, egészségügyi tanácsok, művészeti és kulturális hírek, sporthírek. 13.15: Petrica Motzoiu zenekara. 14: Hírek. 14.30: Radu Joana énekel Petrica Motzoiu zenekarának kíséretében. 15: Közlemények. 19.50: Magyar nyelvű hírszolgálat. 20: Időjelzés. Rádío pósta. 20.15: Lizette Dima énekhangversenye. 20.40: Hírek. 21: A keringő története Hanglemezről. 22: Hírek, sporthírek. 22.20: Hírek német, olasz, francia és angol nyelven. 22.40: Táncelemezek.

Budapest I. 740: Torna. 8: Hírek. Hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 12.10: Vizjelzőszolgálat. 13: Harangszó. Időjárás. 13.10: Lakatos Floris és cigányzenekara. Közben 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás, vizállás. 14.30: Hanglemezek. 15.30: Hírek. 17.10: „Ifjúsági rádió.” 17.45: Időjelzés, időjárás, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Rádiópósta. 18.45: A Rádío szalonzekara. Közben: 18.10: „Este a faluban”. Hangfelvétel. 19.45: „A XVIII. századi telepítések és az ország népe.” Előadás. 20.15: Hírek magyar és román nyelven. 20.45: „Liszt-művek.” 21.20: „Ujságírónap” közvetítése az Angolparkból. „Egy éjszaka Ósbudavárában”. 22.40: Hírek, időjárás, hírek szlovák és ruszin nyelven. 23.10: Suki Tomi cigányzenekara. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Pátria és külföldi táncelemezek. 1.05: Hírek.

Budapest II. 19.15: Földművelésügyi felőra. 20.15: Vidák József cigányzenekara. 21: Hírek, löversenyeredm., hírek szlovák és ruszin nyelven. 21.25: Kamarazene hanglemezről. 22.10: „Kertbeny Károly író és kalandor”. Előadás. 22.40: Időjárás.

király, aki eddig csak legbizalmasabb együttlétnék perceiben tegezett.

Feltem és közben éreztem, mint ömlik el egész testemen a vad kétségbeesés és hogy a két szemem ijesztően forog:

— Arra kell a tör, hogy szivedbe döfjem, ha megunsz és aztán, ha végeztem veled, a második szúrás az én életemet oltja ki.

— Veszedelmes vagy, Lola, de én nem félek tőled, mert sohasem lesz okod, hogy a fegyvert ellenem használjad.

Gyengédn lefogta a kezemet, elvette a tört, visszadugta tokjába, tokosul pedig az íróasztalra, aztán megjegyezte:

— Olyan voltál, akár Borgia Lukrécia. Ha az igazról már nem volna kép a szépségek arcképcsarnokában, akkor Stielennek rólad kellene megfestenie ennek a középkori gyilkos tünderasszonynak a kép-mását.

München, 1847. június 7.

Rájöttem már a nyitjára, hogy miért változott meg München lakossága egy részének magatartása irányomban.

Még a télen észleltem először ezt a változást, de akkor nem tudtam magamnak megmagyarázni.

Azóta különböző újabb jelenségeket figyeltem meg és már tisztán látok.

Két malomkő közé kerültem.

A két malomkő Bajorország két nagy politikai pártja, a maradiak és a haladók. Mindkét párt politikusi útján arra törekszik, hogy eszméik szorosodjanak a királlyal. A maradi párt arra akar rábírní, hogy segítsen a haladó pártot megbotránkoztatni. A haladó párt viszont ugyancsak az én befolyásom révén szeretné a maradiakat lehetetlenné tenni.

Mindkét párt politikusi erősen környékeznék igéretekkel ha melléjük állok.

De én nem akarok politizálni. Nem akarom magamat Bajorország ügyeibe ártani.

Nem tördömök a közügyekkel. Hagyjanak engem békében.

Nem akarok mást, csak a királyt szeretni. És ezért jutalmul nem óhajtok egyebet csak azt, hogy a király viszonzteressen.

Amde a politikusok nem tudják ezt megérteni. A maradiak jobbról húznak, a haladók pedig balról cibálnak.

Egy-másra agyarkodnak, de engem marnak. Aki nek éppen nem hajlok a szavára, az ósárol, kicsinyít, pletykálkodik rólam.

(Folytatjuk.)

Mussolini lapja a görögországi albán ellenes üldözésekről

A Giornale D'Italia szerint Görögország bitorolja Csamuriát és Janinát

Rómából jelentik: Azokkal a súlyos albán-ellenes üldözésekkel kapcsolatban, melyeket Csamuriában és Janinában a görög hatóságok kifejtenek, a Giornale d'Italia nagy cikket ír. Az olasz lap megállapítja, hogy ezek az üldözések nyíltan megmutatják, hogy az ottani lakosság százzázalékban albán és nem görög és így

Görögország bitorolja ezeket a területeket.

Ezeknek a lakosoknak feltétlenül Olaszország-hoz kell tartóznok és e két államnak van jogelmük ehhez a népcsoporthoz. Ezt a helyzetet sürgősen rendezni kell a népek joga és az új európai rend szellemében. Az olasz lap érthetetlennek tartja, hogy Görögország még mindig az

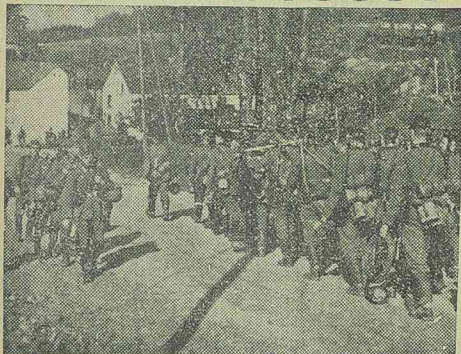
angolok játékszerévé szegődik, hogy Anglia folytathassa a Balkán békéjének megzavarását, konfliktusok és feszültségek előidézése által. Buttler államtitkár alsóházi nyilatkozata — folytatja az olasz lap cikkét — rávilágít arra, hogy

Angliának komoly háborús tervei vannak és mikor állítólagos olaszellenes albán lázadás hazug hírt terjeszti, tulajdonképpen alibit készít jóelőre felforgató céljai számára.

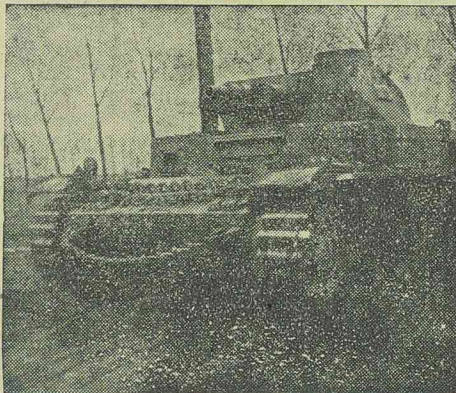
Az olasz lap azzal fejezi be cikkét, hogy Olaszország eme görög provokációkkal szemben nem a kaland politikáját fogja követni, hanem kiköveteli az albánok teljes jogát az igazság és az új európai rend alapján.

Az amerikai kormány nem közölte Berlinnel az American Legion utvonalát

Londonból jelentik: Annak ellenére, hogy a német kormány az American Legion amerikai hajó útjával kapcsolatban két alkalommal is rádiófelhívással fordult az Egyesült Államokhoz, az USA-kormány most Berlin tudomására hozta, hogy a hajó előre megállapított útvonala nem hajlandó megváltoztatni. Az American Legion-on 900 olyan amerikai polgár tér vissza a hazájába, akik eddig a skandináv és balti államokban éltek. Ugyancsak a hajón utazik Mártha norvég hercegné 3 gyermekével és Harriman, az Egyesült Államok norvégiai meghatalmazott minisztere.



Német utászcsapat menet közben



Modern tank menetközben

Újabb mentesítés a két százalékos nemzetvédelmi illeték alól

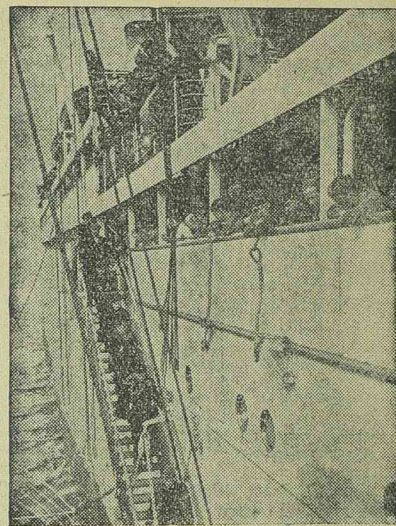
Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium, ismerve a városi központok ellátásának nehézségeit és azzal a céllal, hogy a lakosság helyzetén könnyítsen, elhatározta, hogy a következő cikkek eladását mentesíti a 2 százalékos nemzetvédelmi illeték alól: a tűzifa, juhtúró, tehéntúró, tejfel, villanyáram, metángáz, valamint a főzéshez és házi világításához használt gázak.

Fartie kiárusítás!

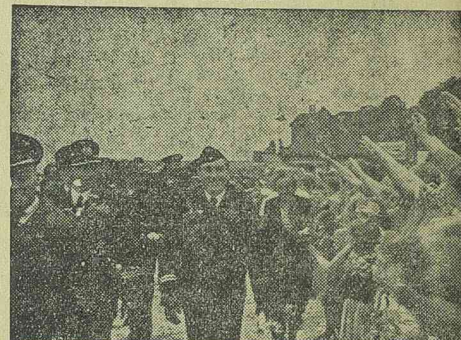
Mélyen leszállított árak mellett kapható szeptember 1-ig női és gyermek selyem-alsónemű, darabonként is. Délelőtt 3-tól, délután 8 óráig. A

„Tricoron“

gyárhelyiségében, II. Str. Dorobantilor 47. (Rékási-út.) Telefon 17-46.



A Narvicknál harcolt német katonák hazai kikötőbe érkeztek.



A Narvickból hazatért német katonákat ünnepélyesen fogadták

APRÓ HIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

LEVELEZÉS és HAZASSÁG a törvényes intézkedések miatt nem közölhető. ALLASKERESÉS rovatban szavanként egy leu, legkisebb apróhirdetés tíz leu. Vastag betűvel szavanként kettő leu, legkisebb apróhirdetés húsz leu. Minden más rovatban legkisebb apróhirdetés 15 szóig 20 leu, minden további szó egy leu. Vastag betűvel legkisebb apróhirdetés 15 szóig 30 leu, minden további szó kettő leu. Apróhirdetéseket felvesz: I. kerületben: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piața Brătianu 3 Telefon: 28-10. II. kerületben: Popovici trafik, Piața Badea Cârțan 8. — Kardos trafik, Piața Traian (Szerb templom mellett). — Grosz trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerületben: Flauder trafik, Piața Lahovari IV. kerületben: March trafik, Piața Kiüttl. — Nógrády trafik (Corso mozi mellett). Vass trafik, Piața Dragalina 6. Telefon: 45-06. — Wittek trafik, Bulevardul Regale Carol 54. — Galgóczy trafik, Strada Brătianu 15/a. Telefon: 45-13.

Allast keres

Urasági szobainas éves bizonyítvánnyal bármilyen állást vállal vidéken is, azonnalra, vagy szeptember 1-re. Kerti munkához is ért. Cím a kiadóban. 2040

Egyedülálló szerény igényű, idősebb szakácsnő állást keres kis vendéglőbe, esetleg kis családnál, vagy egyedülálló úrnál, bejárónak is megy. Szíves megkereséseket III., Str. Odobescu 1. ház mesternél. 1437

Lakás

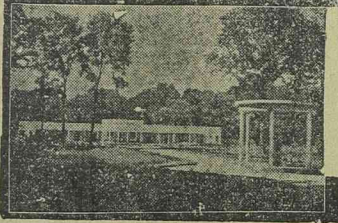
Délifekvésű modern 5 szobás lakás II. emeleten november 1-re kiadó. I., Sulevarcui I. G. Duca 8. E. K. Thomas. 1185

Modern 3 szobás lakás, kert használatával azonnal, vagy szeptember 1-re kiadó. III., Str. Iris 1. 1435

Kiadó azonnalra 3 szobás lakás. Str. Ion Ghica 1. portás. 1441

Négyszobás modern villalaks központi fűtéssel kiadó, november 1-re. II., Str. Miron Romanul 2 az Apolló mozival szemben. Telefon: 33-32. 1442

BĂILE LIPOVA - BANAT



Gyógyít: érelmeszesedést, szív, vérnyomás, reuma, idegrendszer, máj és vese, vérszegény és női bajokat. Szezon: május 1-től október 15-ig

Adas-velei

Modern bérház 3 lakással és szuterénnel Temesváron megvételre kerestetik. Címeiket „Bucuresti” jellegére a kiadóba. 1436

Házi iskolapad, 2 pados azonnal eladó. Megtekinthető I. C. Brătianu 3. A nyomdába. 2041

Belvárosban a Bredicián utcában ház hely 120 ezer leiert eladó. I., Str. Eugen de Savoia 11. Milovan. 1438

Megvételre keresünk jókarban lévő húsz mázsás platókocsit Prohászka listraktár IV., Str. Fröbl 47. 1443

Műlönfete

Kis kék papagáj elveszett. Megtalálójára kéri jutalom ellenében III., Rezső ucca 22 szám alá hozni. 1439

Nyomatja a „HIRLAP” tipografia si editura S. i. n. a. Arad